

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Ons water kan nog
altijd schoner

Provincie wil bedrijven en
scholen op de fiets

Faciliteitengemeenten niet
vriendelijk voor jeugd

FiguranDten
Leen Demaré nog niet aan
het einde van haar Latijn

Franstalige partijen in de rand gaan er niet op vooruit

De rondzendbrief van de vorige Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken Leo Peeters over het taalgebruik in de zes faciliteitengemeenten zorgde voor veel ongenoegen bij de Franstaligen. Dat ongenoegen heeft bij de verkiezingen merkwaardig genoeg niet geleid tot winst voor de Union des Francophones (UF).

De resultaten van de jongste parlementsverkiezingen in het arrondissement Halle-Vilvoorde waartoe alle gemeenten van de rand behoren, weerspiegelen grosso modo de landelijke uitslag. Winst voor de groenen, de liberalen en het Vlaams Blok en verlies voor christen-democraten en socialisten.

Een analyse van de resultaten voor het Vlaams Parlement levert evenwel enkele merkwaardige vaststellingen op. De zo verguisde minister Leo Peeters kandideerde, als inwoner van Kapelle-op-den-Bos, uiteraard in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Op 13 juni haalde hij 13.419 voorkeurstemmen of een winst van om en bij de 3.500 stemmen. Samen met Steve Stevaert is Leo Peeters de enige socialistische politicus die de achteruitgang van zijn partij kon counteren. 'Ik ervaar mijn resultaat als een bewijs dat de mensen van mijn streek mijn beleid waarderen', zo commentarieerde Peeters de uitslag. In die woorden ligt uiteraard een allusie op zijn rondzendbrief die hem dus electoraal geen windeieren heeft gelegd.

Op de hielen

Een van Peeters' grote opposanten in die rondzendbrief-saga is Christian Van Eyken, burgemeester van Linkebeek maar ook uittredend lid van het Vlaams Parlement én opnieuw kandidaat voor deze assemblee. Van Eyken zetelt namens de Union des Francophones, een kartel van Franstalige partijen gaande van de PS over de PSC tot de liberale PRL met in haar zog de MCC en het ronduit anti-Vlaamse FDF (al probeerde PRL-voorzitter Louis Michel onlangs in een vrije tribune in De Standaard het tegendeel te bewijzen.). In dat kartel ontbreekt, en dat is zeer betekenisvol, Ecolo, de Franstalige groenen. Bij de jongste verkiezingen haalde Van Eyken 11.908 stemmen, waarmee hij zijn score bijna verdubbelde. De Franstalige kranten zetten dat resultaat extra in de verf, met de vaststelling dat Van Eyken 'zijn minister' (lees Leo Peeters) op de hielen zat. De vooruitgang van Van Eyken kon echter niet beletten dat het Franstalige UF blijft steken op één zetel terwijl het op een extra zetel had gerekend. In Halle-Vilvoorde stemden maar 33.454 kiezers op het UF, dat daarmee onder de tien procent zakt.

Ecolo stemt Vlaams

Of de achteruitgang van het UF een bewijs is dat eens en voorgoed een halt is toegeeroepen aan de opmars van de Franstaligen in de rand is minder zeker en zegt alleszins niets over de gemeenteraadsverkiezingen van oktober volgend jaar. Dat Ecolo niet tot het kartel behoorde, heeft het UF alleszins parten gespeeld. Ecolo diende ook geen eigen lijst in; meer zelfs, de Franstalige groenen hadden hun aanhangers opgeroepen voor de Agalev-kandidaten voor het Vlaams Parlement te stemmen. Resultaat: in het arrondissement Halle-Vilvoorde gaat Agalev er voor het Vlaams Parlement met niet minder dan vijf procent op vooruit. Die winst ligt veel hoger dan de vooruitgang die de groenen boekten in de verkiezingen voor de Kamer, wat de veronder-

stelling wettigt van een 'stemoverdracht' van Ecolo-aanhangers. Zo bekeken is het duidelijk dat Agalev, dank zij de Ecolo-kiezers, in de rand de opmars van de Franstaligen bij deze verkiezingen heeft gestuit. Deze winst bezorgt Agalev in het Vlaams Parlement nochtans geen extra zetel. De verkozenen voor Halle-Vilvoorde in het Vlaams Parlement

zijn Eloi Glorieux uit Hoeilaart (Agalev), Leo Peeters (SP), burgemeester Francis Vermeiren van Zaventem, burgemeester Stefaan Platteau van Dilbeek en Dominique Guns, dochter van de Affligemse burgemeester (allen VLD), de CVP'ers Eric Van Rompuy en Sonja Becq, Etienne Van Vaerenbergh (VU&ID), de Vlaams Blokkers Joris Van Hautthem en nieuwkomer Roland Van Goethem, plus Christian Van Eyken namens de Franstalige Vlamingen.

Johan Cuppens

Les élections à Halle-Vilvoorde

La circulaire de l'ex-ministre de l'Intérieur, Leo Peeters, relative à l'emploi des langues dans les six communes à facilités a soulevé, au début de cette année, une vague de mécontentement parmi les francophones. Curieusement, cette insatisfaction n'a cependant pas conduit, lors des récentes élections, à la victoire de l'Union des Francophones, quoique Christian Van Eyken, l'un des plus farouches adversaires de Leo Peeters dans la saga des circulaires, ait pratiquement doublé son score personnel. Le fait que ce score n'ait pas abouti à la victoire de l'UF (un cartel des partis francophones) est fort probablement lié à l'absence d'Ecolo de ce cartel. Les Verts francophones avaient d'ailleurs exhorté leurs partisans à voter pour les candidats d'Agalev au Parlement flamand. Résultat: un gain, pour Agalev, de pas moins de 5% pour le Parlement flamand.

FOTO: FASCAL VIGNERON

- Ik weet niet hoe het komt maar bij verkiezingen worden politici clowns. (reclameman en VLD campagnestrateeg Noël Slangen in De Morgen)
- Als politici zoals Margriet Hermans, Jean-Marie De Decker of Anke Van dermeersch het prototype worden van de toekomstige politicus, dan staat ons nog wat te wachten. (Vlaams minister van werk Renaat Landuyt in De Morgen)
- Hoe gaan ze nu regeren met vier partijen als ze het met twee al niet konden? (Theo Hoogstyns, de laatste boer van Brussel, in Brussel Deze Week)
- We zullen eerst nagaan waar de knelpunten zijn en die trancheren we dan meteen. (Vlaams minister-president Patrick Dewael tijdens de persconferentie na de eerste dag formatieberaad)
- Je zou de uren eens moeten optellen die in de Antwerpse gemeenteraad al zijn besteed aan de vraag of fietsers in een éénrichtingsstraat nu al dan niet in twee richtingen mogen fietsen. De groenen zijn voor, de blauwen zijn virulent tegen. En zo gaat het voortdurend. (CVP-voorzitter Marc Van Peel in De Morgen)
- Niet dat ik denk dat deze ploeg na drie maanden zal vertrekken, maar op iets langere termijn zal dat wel het geval zijn. (id.)
- Ik had nooit gedacht dat het zo pijnlijk kon zijn voor een partij, het afscheid van de macht. (Willy Buijs, kabinetmedewerker van voormalig minister-president Luc Van den Brande)

VAN HOREN ZEGGEN

- Het is gezond om van tijd tot tijd eens met je voeten op de grond te worden gezet. Al had ik het liever op een andere manier gezien. (ex-premier Jean-Luc Dehaene in De Morgen)
- Door nu te gaan, voorkomt hij dat al die kleine mieren hem gaan bijten. (VLD-parlementsvoorzitter Herman De Croo over het afscheid van Dehaene in Het Nieuwsblad)
- Ik vond het een zeer moedige daad. Ik kreeg er bijna kippenvel van. (minister van Justitie Marc Verwilghen over het afscheid van Dehaene in Het Nieuwsblad)
- Vroeger trad een minister af als ie zelf een fout had gemaakt. Daarna stapten ministers op als iemand anders een fout had gemaakt. Nu moet een minister gewoon opstappen, zondermeer. Ik ervaar dat als unfair. (ex-minister van Landbouw Karel Pinxten in Het Belang van Limburg)
- We zoeken naar iets, maar we weten eigenlijk niet waarnaar we zoeken. (voormalig SP-minister van Volksgezondheid Luc Van den Bossche in Het Nieuwsblad)
- Niemand heeft me de gevaren van dioxine voor de volksgezondheid kunnen uitleggen. Toch -of juist daarom- krijg je een sterk emotionele reactie terwijl er rustig verder wordt gerookt en mensen iedere dag uitlaatgassen opsnuiven. (ex-premier Jean-Luc Dehaene in De Morgen)
- Ik heb de indruk dat de vergifging in de geesten groter is dan die in het voedsel. (CVP-voorzitter Marc Van Peel tijdens een meeting in Hasselt)
- Ik kijk graag naar wielrennen en of die mannen vol doping zitten interesseert mij eigenlijk niet. (zanger Helmut Lotti in Het Nieuwsblad)

Vlaams-Brabant wil bedrijven en scholen op de fiets 4

'Fiets je gezond', onder dat motto wil de provincie het fietsen aanmoedigen en de gemeenten fietsvriendelijker maken.

Vlaanderen hoeft niet bang te zijn voor stemrecht van EU-burgers 8

FiguranDten 10

Na haar studies rechten kwam Leen Demaré via een stemproef eerder toevallig bij de VRT terecht. Werken voor radio en televisie begees-tert haar nog altijd. 'Ik zou niet weten wat ik anders zou kunnen doen'.

Gezond in de rand (7) Ons water kan nog altijd schoner 12

Geen faciliteiten voor jongeren in facilititeitengemeenten 17

Het Pajottenland, een luilekkerland naast de deur 23

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • AUGUSTUS IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN HUIZEN EN TUIJNEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@ping.be

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

Beter gezond peddelen dan sukkelen in de auto

Wie de massa wielertoeristen en het toenemend aantal jongeren in hun modieuze outfit op de mountainbike ziet voorbijflitsen in het weekend denkt ongetwijfeld dat het goed gaat met de fietsers. Gemeentebesturen zijn inderdaad alerter voor de veiligheid en het comfort van de tweewielers. Maar uit de inventaris van de provincie Vlaams-Brabant blijkt dat de kwaliteit van fietspaden erg verschilt van gemeente tot gemeente. Bovendien sluiten de fietspaden van de gemeenten zelden op elkaar aan. Van een echt fietspadennetwerk is nog lang geen sprake. De provincie Vlaams-Brabant neemt verschillende initiatieven om het fietsen aan te moedigen en de gemeenten fietsvriendelijker te maken. Binnenkort lanceert ze haar nieuwste campagne 'Fiets je gezond'.

'We richten ons met de campagne 'Fiets je gezond' tot minimum tien bedrijven en ten minste tien scholen in Vlaams-Brabant omdat we de negatieve mentaliteit rond de fiets proberen te doorbreken', aldus Kris Lambrechts, stafmedewerker mobiliteit van de provincie Vlaams-Brabant. 'Wie tijdens het weekend op de mountainbike door de bossen trekt en beslijkt thuiskomt, straalt in de ogen van zijn omgeving een jong, dynamisch imago uit. Maar het staat nog altijd veel minder chique als diezelfde fietser op maandagochtend naar het werk fietst. 'De sukkel kan zich geen auto veroorloven' heet het dan. De campagne 'Fiets je gezond' wil het fietsen niet alleen aanprijzen als ontspanning, maar vooral ook als vervoer van en naar het werk. De provincie Vlaams-Brabant zet vijf plus-

punten in de kijker: fietsen is gezond, goedkoop, milieuvriendelijk, snel en sociaal. Een positieve houding aannemen tegenover de fiets is een goed begin, maar je eigen vervoersgedrag en vervoerskeuze wijzigen vergt al een veel groter engagement. Via deze campagne willen we het dagelijkse fietsgebruik stimuleren.'

Korte verplaatsingen per fiets

'Voor het campagnelogo kiezen we een fiets waarin het getal 5 verweven is', vervolgt Kris Lambrechts. 'Met deze campagne hopen we dat ten minste vijf procent van de mensen die we

**Fietsen is gezond,
goedkoop, milieuvriendelijk,
snel en sociaal**

hebben bereikt, in de toekomst de auto zal ruilen voor de fiets voor de korte ritten van minder dan vijf kilometer. Dat lijkt weinig, maar wist je dat 55 procent van al onze verplaatsingen en 40 procent van onze autoverplaatsingen 5 km of minder bedragen? Dat is toch de ideale afstand voor de fiets. Bovendien is het veel gemakkelijker om het vervoersgedrag voor de korte dan voor de lange afstanden te veranderen. Vandaar dat we ook het korte-ritten-contract introduceren in de campagne. De individuele burger gaat een engagement aan tegenover

FOTO: RITA DANEELS

collega's en vrienden om voor de korte afstanden (5km of minder) voortaan de auto te ruilen voor de fiets.

De campagne 'Fiets je gezond' wil tien bedrijven en tien scholen in Vlaams-Brabant mobiliseren. We nodigen de bedrijven uit om werk te maken van een bedrijfsvervoerplan, een fietsvergoeding voor de werknemers en diefstalbeveiligde fietsenstallingen. Ook leerkrachten en leerlingen van de scholen vragen we om de campagne te onderschrijven en van de fiets gebruik te maken. In ruil krijgen de scholen van de provincie een handleiding 'Anders naar school', alsmede de video, de folder en de handleiding 'Fietspool'. Op de Fiets-Slot-Dag worden de beste scholen en bedrijven in het zonnetje gezet en door de provincie bekroond', besluit Kris Lambrechts.

Provinciaal fietspadennetwerk

De provincie vraagt de gemeentebesturen om actief deel te nemen door het eigen gemeentepersoneel aan te

Les cinq avantages de la bicyclette

Malgré l'attention accrue accordée au confort et à la sécurité des cyclistes par les administrations communales, un inventaire de la province de Brabant flamand fait apparaître que la qualité des pistes cyclables diffère fortement d'une commune à l'autre. De surcroît, ces pistes cyclables communales sont rarement reliées les unes aux autres et tout réseau de pistes cyclables est résolument absent. La province mène différentes initiatives en vue d'encourager la pratique du vélo et de faciliter celle-ci dans les communes. Elle lancera d'ici peu sa nouvelle campagne 'Fiets je gezond' (Un coup de pédale, et ça repart) et met en exergue les cinq atouts du vélo: Le vélo est un mode de déplacement sain, bon marché, respectueux de l'environnement, rapide et social. Par cette campagne, la province du Brabant flamand entend stimuler la pratique quotidienne du vélo et combattre l'image négative dont elle souffre.

moedigen om te fietsen van en naar het werk en de fietsen van de bezitters van een korte-ritten-contract gratis te graveren. Aan scholen, bedrijven en buurten die actief aan de campagne deelnemen zou de gemeente een auto-parkeerplaats kunnen opofferen en er diefstalbeveiligde fietsstallingen plaatsen. Kris Lambrechts herinnert eraan dat gemeentebesturen kunnen rekenen op subsidies van de provincie voor de aankoop en plaatsing van fietsstallingen aan de opstapplaatsen van het openbaar vervoer. De provincie trok dit jaar 25 miljoen frank uit voor de aanleg en de verbetering van fietspaden. Het moet evenwel gaan om fietspaden van minimum 1,5 m breedte. Fietspaden met een dubbele rijrichting moeten minimum 2,20 m breed zijn. Alleen de vrijliggende fietspaden

FOTO: RITA VANHEELS

komen voor subsidiëring in aanmerking: ze moeten ten minste 70 cm van de autorijweg zijn gescheiden. Het fietspad moet ook nog van bovenlokaal belang zijn en passen in de opbouw van een provinciaal fietspadennetwerk.

Het fietspadennetwerk is de rode draad in het provinciaal fietsbeleid. De inventaris heeft immers de pijnpunten en de hiaten blootgelegd. Dit najaar wil de provincie nog twee voorbeeld- en proefprojecten van het fietsnetwerk lanceren. Het zou gaan om telkens vijf gemeenten in Noord-Hageland en het Pajottenland

Gerard Hautekeur

Meer informatie: provincie Vlaams-Brabant, t.a.v. Kris Lambrechts, Diestsesteenweg 52, 3010 Leuven

Fietsparcours Hertog Jan is halfweg in Dijleland

Doet het Kasteel Ter Loonst in Kampenhout, de molen van Loonbeek in Huldenberg, de pastorij van Wakkerzeel in Haacht, de Art Nouveau villa in Kortenberg of de Toren Ter Heide in Bertem bij u, lezer geen belletje rinkelen? Binnenkort komt daar verandering in. Met de verbetering of de gedeeltelijk nieuwe aanleg van 40 km fietspaden krijgt het Dijleland een fietspadennetwerk van 309 km dat 'In de voetsporen van Hertog Jan' werd gedoopt. Het doet de mooiste landschappen aan langs interessante en vaak onbekende bezienswaardigheden. Het toeristisch-recreatieve fietsproject geniet de steun van de 14 gemeentebesturen uit de regio, de provincie Vlaams-Brabant en de Europese Gemeenschap.

Fraaie plekjes ontsloten

Met de aanleg van een fiets- en wandeltracé in het park van Tremeland is Tremelo de eerste van de 14 gemeenten die een onderdeel van het fietstraject heeft opgeknapt. Nu is er een toegangsweg naar het water en is er een pad aangelegd rond de vijver. Langs de vijver kun je fietsen over het twee meter brede pad. Op die manier ontsluit de gemeente het park Tremeland. Heel wat fraaie plekjes zijn door de lintbebouwing immers aan het oog onttrokken en daardoor soms onbekend, zelfs voor de inwoners van de omliggende dorpen. In zeven andere gemeenten is het aanbestedingsdossier goedgekeurd en kunnen de aanpassingswerken kort na het bouwverlof starten.

Het fietspadenproject 'In de voetsporen van Hertog Jan' ging op 1 november 1997 van start en loopt af in 2000. 'Hertog Jan' is nu halfweg. Volgens coördinator Hilde Peleman van IGO-Leuven wordt grotendeels gebruik gemaakt van bestaande paden of weggetjes waar het zonder uitzondering veilig en aangenaam fietsen is. 'Het vooropgestelde tracé konden we niet overal volgen omdat we op bepaalde plaatsen (terecht) op weerstand zijn gestoten van natuurverenigingen of openbare diensten. Beiden hebben we daarom vanaf het begin bij de plannen betrokken. Zo kunnen we in het Dijleland een fietspadennetwerk creëren van om en bij de 300 km.

Bij de Brabantse burens

'Gemeentebesturen investeren in de verbetering of de heraanleg van de fietspaden op het eigen grondgebied, terwijl met de steun van Europa werk wordt gemaakt van de promotie van de streek met folders, een krantje en educatieve projecten', legt Hilde Peleman uit. 'Het fietspadennetwerk dat we hier aan het uitbouwen zijn is een belangrijke schakel in de toeristische ontsluiting van een sterk verstedelijkt gebied in het arrondissement Leuven, dat in tegenstelling tot het Hageland recreatief-toeristisch veel minder bekend is. Momenteel werken we aan arrangementen voor de individuele fietser en voor groepen fietsers. In de streek is een toeristische folder verspreid op 20.000 exemplaren. Omdat het om een Europees project gaat wordt in die folder over het Dijleland ook verwezen naar de Brabantse Meierij in Nederland.

'In de voetsporen van Hertog Jan' is een uitwisselings- en samenwerkingsprogramma dat de troeven van beide streken in de kijker wil plaatsen. De Brabantse Meierij ligt in de driehoek tussen s' Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven. Het is een streek van uitersten. De uitgestrekte bossen en de hogergelegen Loonse en Drunense duinen staan in een kleurrijk contrast met de lageregelegen, moerassige gebieden. In augustus 1998 vond een cultureel-literaire uitwisseling plaats tussen Leuven en s' Hertogenbosch. Beide regio's werken onder meer ook samen op het vlak van toeristische gidsen en de verbetering van de infrastructuur. Het is de aanzet tot een regionaal toeristische ontwikkeling en de oprichting van een regionale toeristische dienst,' beklemtoont Hilde Peleman.

GH

In het kader van het Europees uitwisselingsproject zijn al twee brochures uitgegeven: 'De Brabantse Meierij' en 'het Dijleland'. Meer informatie: IGO-Leuven, Aarschotse steenweg 212, 3010 Kessel-Lo, tel. 016/29 85 40, vragen naar Hilde Peleman.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

ALSEMBERG

Folk voor een prikje

Folk is terug. Vier culturele centra slaan daarom de handen in elkaar. Zij hebben, met de steun van de provincie Vlaams-Brabant, een heus Vlaams-Brabants folkproject klaargestoomd. Op het programma staan 13 folkconcerten met veel, jonge Vlaamse folk, maar ook nationale en internationaal grote namen. De prijs voor al dat moois bedraagt slechts 1000 fr. De folkpas is te koop in alle vier deelnemende culturele centra: De Meent (Alseberg, 02/380.23.85), Den Horinck (Zellik, 02/466.78.21), De Borre (Bierbeek, 016/46.14.00) en Papeblok (Tervuren, 02/768.03.00). Het programma start op

25.09 met de frisse meidenfolk van Laïs in De Meent en rondt op 30 juni af in Papeblok met Marjan Debaene in Trio en Ambrozijn. Enkele andere namen: Willem Vermandere (Den Horinck, 16/10), Romanyi Rota (uit Hongarije, in De Borre, 20/10), Altan en Shantalla (uit Ierland in Den Horinck, 30/10), Palio-Paréa (uit Griekenland, in Den Horinck, 12/11), Zakdoek (Den Horinck, 14/01), Bub en The Ashels (Den Horinck, 17/03), Muzsikas en Marta Sebestyén en Roel Dieltiens (uit Hongarije, op 24/03 in De Borre) en Les Piliers de Cabaret (op 07/04 in De Borre en

08/04 in De Meent). Een uitgebreide brochure over dit folkproject kan worden aangevraagd bij de deelnemende culturele centra.

MT

DROGENBOS

Eindelijk orde op zaken

Ruim 26 jaar na het afsluiten van het Cultuurpact heeft facilititeitengemeente Drogenbos eindelijk een Nederlandstalige culturele raad. De vorige minister van Cultuur in de Vlaamse regering Luc Martens, porde de gemeente begin dit jaar aan om orde op zaken te stellen. Duivel-doet-al André Lermينياux zette de schouders onder de oprichting, samen met Myriam Govers, Nico Lermينياux, Theo Willems, Karin Vandenborre, Hilde Roelands en met de hulp van Jef Elsen, directeur-cultuurconsulent van de Vlaamse Gemeenschap. Er sloten zich al 14 van de 21 verenigingen aan bij de culturele raad, gaande van

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

KAV en Davidsfonds tot Drogenbos Kabouters en VVV. 'De raad liet zo lang op zich wachten omdat alles eigenlijk goed functioneerde', zegt voorzitter André Lermينياux, 'maar een cultuurraad heeft natuurlijk onmiskenbare voordelen, zoals een zekere continuïteit in het beleid. Cultuurschepen

BEERSEL-DWORP

Biogranen voor Beersels Bier

FOTO: PASCAL VIGNERON

proeven. De puntige smaak en de aangenaam bittere afdrank zonder zoetige nasmaak deed ons dromen van het verre Engeland. Tot het eind van de vakantie wordt het Beersels Bier alleen in 'De Drie Fonteinen' geserveerd, vanaf half september is het allicht in 75 cl flesjes te koop in de betere bierhandel. Het Beersels Bier is het kindje van Armand Debelder en Willem Van Herreweghen. Die laatste is niet alleen productiedirecteur van de Palmgroep maar ook een gepassioneerd vakman. 'We willen de oude geuze- en lambiekbieren die stilaan uit onze streek verdwijnen nieuw leven inblazen', zegt Armand Debelder. 'Het is de bedoe-

Wat gebeurt er als de ingrediënten van lambiek drie weken hoge gisting meemaken? Dat levert geen lambiek op (spontane gisting) of geuze, maar 'Beersels Bier'. Dit ale-achtige vocht werd genoemd naar zijn geboorteplaats Beersel waar het wordt vervaardigd in het gloednieuwe brouwerijtje van Armand Debelder, notoir geuzesteker en tevens restauranthouder van 'De Drie Fonteinen' op het Herman Teirlinckplein. RandKrant was er al vroeg bij om te

proeven. De puntige smaak en de aangenaam bittere afdrank zonder zoetige nasmaak deed ons dromen van het verre Engeland. Tot het eind van de vakantie wordt het Beersels Bier alleen in 'De Drie Fonteinen' geserveerd, vanaf half september is het allicht in 75 cl flesjes te koop in de betere bierhandel. Het Beersels Bier is het kindje van Armand Debelder en Willem Van Herreweghen. Die laatste is niet alleen productiedirecteur van de Palmgroep maar ook een gepassioneerd vakman. 'We willen de oude geuze- en lambiekbieren die stilaan uit onze streek verdwijnen nieuw leven inblazen', zegt Armand Debelder. 'Het is de bedoe-

ling een zo zuiver en eerlijk mogelijk bier te brouwen. Daarom gebruiken we alleen biogranen.' Nog meer goed nieuws van het geuzefront is dat het roer van de befaamde Dworpse geuzestekerij 'Hanssens' wordt overgenomen door een jongere generatie. Hanssens Artisaanaal heeft zelf ook een heerlijke aperitief-lambiek bedacht. Het 'Oudbeitje' bestaat voor de helft uit Hanssens Lambiek, voor de andere helft uit verse aardbeien. Het wordt een vrolijke zomer in de Zennevallei!

MT

VLAAMS-BRABANT

Zomerse evenementen

De zomereditie van de Vlaams-Brabantse evenementenkalender ligt gratis ter beschikking in de openbare bibliotheken, de culturele centra en de verschillende diensten voor toerisme. De kleurrijke folder gidst u door meer dan 150 evenementen die in juli en augustus her en der in de provincie plaatsvinden. U kunt hem ook aanvragen op het nummer 016/26 76 20 van de vzw Toerisme Vlaams-Brabant.

Label voor lokaal talent

De vzw 'de Rand' gaat het cultureel werk van professionals en amateurs uit de rand meer onder de aandacht brengen. Een eerste stap in die goede richting is de lancering van een opvallend nieuw 'binnen de zone'-label. Door dit label hopen de initiatiefnemers lokaal werk extra te stimuleren. 'We willen niet alleen gevestigd talent naar de Vlaamse rand halen', verduidelijkt Eddy Frans, algemeen directeur van de vzw 'de Rand'. 'Uiteraard krijgt topkwaliteit

een plaats op de planken van onze gemeenschapscentra. Maar daarnaast willen we vooral ook oog hebben voor talent uit eigen streek. Dat geldt zowel voor gevestigde waarden als voor vers talent, voor professionals en amateurs. Het 'binnen de zone'-label moet extra de aandacht vestigen op evenementen met artiesten van eigen bodem. Het wordt voortaan zoveel mogelijk gebruikt in al onze publicaties. Met deze campagne willen we bouwen aan de Vlaamse leefgemeenschap waarbinnen we werken.' **MT**

De Sutter werkt haar laatste mandaat af en moet dus worden opgevolgd. Bovendien wilden we niet langer de vreemde eend in de bijt zijn in Vlaanderen.' De nieuwe raad heeft zich onder meer voorgenomen om de belangstelling voor cultuur bij de mensen aan te wakkeren en hen onder die noemer vaker samen te brengen. **Avh**

NOORDERRAND

Violen stemmen

De gemeenten Asse, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Vilvoorde en de faciliteitengemeente Wemmel slaan de handen in elkaar om de culturele violen beter op elkaar af te stemmen. Afgevaardigden van de betrokken gemeenten verenigden zich daartoe in

Opnieuw Gordelen

Sportievelingen die de Gordel niet willen missen houden zondag 5 september best vrij in hun agenda. Traditiegetrouw wordt het startschot gegeven in vier Gordeltrefpunten: Sint-Genesius-Rode, Dilbeek, Zaventem en Overijse. Dit jaar kan er gefietst worden over een afstand van 25, 50 en 100 km. De wandelaars Gordelen over een parcours van 7, 14 of 28 km. In elk Gordeltrefpunt zullen Radio 2 en TV1 voor animatie zorgen. Nieuw in deze Gordeleditie is dat men in alle Vlaamse stations samen met het

treinticket onmiddellijk kan inschrijven voor de Gordel. Tot en met 22 augustus dient daarvoor slechts 340 in plaats van 400 frank betaald te worden. Kinderen jonger dan 11 jaar betalen 290 frank. Inschrijven voor de Gordel kan in de Gordeltrefpunten, in de Bloso-centra en in de zes Gemeenschapscentra van de vzw 'de Rand'. Nieuw is dat deelnemers tot 2 september daarenboven ook in hun eigen gemeente kunnen inschrijven. Alle info over de Gordel: 02/380 44 44.

JH

Stefaan Gunst, centrumverantwoordelijke van GC De Zandloper

Het was de tweede keer dat het RCO de start van de 11-julivieringen in de negen gemeenten organiseerde in De Zandloper. Dit jaar werd er een officieel tintje aan gegeven omdat het samenwerkingsakkoord door de negen afgevaardigden van de betrokken gemeenten vorige maand werd ondertekend. Het akkoord moet nu nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraden en de Cultuurraden van de betrokken gemeenten.

JH

KRUIS OVER HET ROODHUIS

Wie Overijse kent, weet dat er enkele prachtige historische gebouwen staan. Eén daarvan is het Roodhuis, tegenover de kerk, aan het Fezelaerenstraatje. Het Roodhuis is waarschijnlijk één van de eerste stenen gebouwen die de middeleeuwse Overijzenaren bouwden. Wellicht komt de naam 'roodhuis' dan ook van de rode baksteenkleur die het gebouw toen had. Historici vermoeden dat het Roodhuis dateert van vlak na de grote brand in het centrum van Overijse in 1692. De woning had groot aanzien: de bewoners waren stuk voor stuk patriciërs, mensen die behoorden tot de hoge stand. Wie het Roodhuis nog wil gaan bekijken zal zich moeten reppen, want binnenkort wordt het afgebroken. Op dezelfde plaats komt een gebouw met zeventien sociale appartementen, achter een gevel die identiek zou worden heropgebouwd als die van het Roodhuis.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Vlaanderen hoeft niet bang te zijn voor stemrecht van EU-burgers

Bij de nationale en Europese verkiezingen van 13 juni 1999 konden de EU-burgers die in ons land wonen hun stem voor het Europees Parlement uitbrengen voor kandidaten op Belgische lijsten. Ze moesten zich dan wel voor 31 maart i.l. als kiezer laten registreren in de Belgische gemeente waar ze wonen. Uiteindelijk maakten slechts 918 EU-burgers in Halle-Vilvoorde gebruik van hun stemrecht.

Het is op 13 juni geen overrompeling geworden van Europeanen in de Belgische kieslokalen. Vijf jaar geleden was het al een mager beestje, maar in juni was de animo van de EU-onderdanen om te gaan stemmen helemaal ondermaats. In Halle-Vilvoorde lieten precies 918 EU-burgers zich inschrijven op de kieslijsten. Voor- en tegenstanders van stemrecht voor EU-burgers vinden in deze magere opkomst argumenten om hun gelijk aan te tonen. Moet de afzijdigheid van EU-burgers, anderhalf jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen, waaraan ze voor het eerst

mogen deelnemen, niet worden aangegrepen om een grondige, wetenschappelijke analyse te maken van het EU-stemrecht?

De vraag is minder ongerijmd dan ze op het eerste gezicht zou kunnen lijken. Ze zit bovendien vevat in de nota die vorig Vlaams minister van Binnenlandse Zaken Leo Peeters over het thema verspreidde. In die nota had de minister het nog over 905 EU-burgers die zich lieten inschrijven op de kieslijsten. Uiteindelijk zijn het er dus 918 geworden die zich de moeite getroosten om hun stem uit te brengen.

'De Belgische overheid heeft nooit veel moeite gedaan om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde verlangens van de Vlamingen in de rand'

'Deze cijfers relativeren de heisa die sommige kringen veroorzaakten rond het invoeren van het EU-stemrecht', aldus de nota-Peeters.

Koude drukte

Uit de cijfers van het Vlaamse ministerie van Binnenlandse Zaken blijkt dat in het arrondissement Halle-Vilvoorde goed 400.000 stemgerechtigde Belgen wonen en iets meer dan 22.000 stemgerechtigde EU-burgers. De registratie van 918 EU-burgers betekent dat slechts 4,2 procent van de EU-onderdanen die in het arrondissement wonen, ook de intentie had te gaan stemmen. De 918 stemgerechtigden vertegenwoordigen samen 0,22 procent van het arrondissementele kiezerskorps. 'Deze cijfers relativeren de heisa die sommige kringen veroorzaakten rond het invoeren van het EU-stemrecht. De rechtse doembeelden over hele cohorten EU-burgers die massaal voor

Mark Platel

Franstalige lijsten stemmen, gaan niet op. Het geringe aantal EU-burgers dat zich heeft ingeschreven bewijst dit. Ook, en dat is de vergissing die bepaalde kringen nu al een vrij lange tijd begaan, hoeven de Vlamingen niet bang te zijn van dat stemrecht voor EU-onderdanen. Er is geen enkele objectieve reden om aan te nemen dat deze mensen geneigd zouden zijn om eerder voor een Franstalige dan voor een Nederlandstalige kandidaat te stemmen', aldus de nota van uittredend Vlaams minister Peeters. Hij vindt dat de tegenstanders van het EU-stemrecht blijk geven van 'een verkrampde houding' en bestempelt de recente anti-stemrechtacties als koude drukte. Is het zo eenvoudig?

Geen vloedgolf

Tegenstanders van het stemrecht voor EU-burgers zijn niet per se gerustgesteld. Europese verkiezingen zijn immers niet gelijk te schakelen met gemeenteraadsverkiezingen. Politicologen hoeden zich voor te snelle uitspraken in dit dossier. Voor professor Mark Swyngedouw van de KU-Brussel zijn de cijfers alleszins

FOTO PASCAL VIGNERON

'een uiting van desinteresse' van de buitenlanders voor de Europese verkiezingen in ons land. Als tweede, snel geformuleerde, hypothese wijst hij erop dat de buitenlanders mogelijk zijn afgeschrikt door de verplichting ook te moeten gaan stemmen als ze zich op de kieslijst hebben laten registreren. 'België is met zijn stemplicht vrij uniek in Europa', aldus Swyngedouw. Professor Kris Deschouwer is het grotendeels eens met de redenering van uittredend minister Peeters dat 'we niet a priori door een vloedgolf EU-kiezers zullen worden overspoeld'. Deze professor van de Vrije Universiteit Brussel heeft zich ook in het verleden al afgezet tegen de doemdenkers over het Europees stemrecht. In een interview met *Randkrant* waarschuwde hij in november 1997 dat 'de Vlamingen geen calimero-reflex mogen koesteren'. Die zienswijze is vandaag niet veranderd. Wel wijst Deschouwer erop dat de studie die hij in 1992 maakte over de Europeanen in de rand, aan een actualisering toe is. 'Het zou een goede zaak zijn indien we in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen preciezer zouden weten wie die EU-burgers precies zijn, wat hen bezighoudt en hoe ze zouden stemmen', aldus Deschouwer. Volgens hem zou de Vlaamse regering met plannen in die zin rondlopen.

Extra faciliteiten

Mark Platel, zelf inwoner van de rand, is nooit een groot voorstander geweest van de manier waarop EU-burgers stemrecht hebben gekregen. 'De Belgische overheid heeft nooit veel moeite gedaan om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde verlangens van de Vlamingen in de rand. Overigens vind ik dat indien de EU-burgers stemrecht krijgen, ook anderen die hier al jaren wonen en zich willen integreren, aanspraak kunnen maken op hetzelfde recht. Het valt nog af te wachten of de EU-burgers bij de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar meer animo aan de dag zullen leggen. Ik hoed mij ervoor deze cijfers te extrapoleren. Hoe dan ook blijf ik met de bekommernis zitten dat EU-burgers op termijn waarschijnlijk meer zullen gaan deelnemen aan het gemeentelijk beleid en dat het taalgebruik tijdens de gemeenteraden zich dan in alle

Few Europeans show up at Belgian polling sites

In the national and European elections held this past June 13th, EU citizens living in Belgium were for the first time able to vote for European Parliament candidates on Belgian lists. To do so, however, they need to have registered before 31 March 1999 as a voter in the Belgian community where they live. In Halle-Vilvoorde, only 918 of the 22,000 EU citizens formally entitled to vote actually exercised their rights. 'These figures rather dampen the enthusiasm with which some groups greeted the introduction of the EU voting right', notes outgoing Flemish Minister for Foreign Affairs, Leo Peeters. Political analysts are cautious about issuing premature diagnoses on this dossier, or extrapolating this performance to the communal council elections scheduled for next year.

scherpste zal stellen. Dat dreigt uit te monden in de vraag naar extra faciliteiten, niet alleen in de zes maar in een veel bredere straal rond Brussel', aldus Platel. Een van de buitenlanders die zich liet registreren en ook ging stemmen, was

'Mogelijk zijn de buitenlanders afgeschrikt door de verplichting dat ze moeten gaan stemmen als ze zijn geregistreerd op de kieslijsten'

Paul van Buitenen uit Overijse. Hij staat al maanden ongewild in het centrum van de belangstelling als de man die een rapport schreef over disfuncties binnen de Europese Commissie. Het rapport lag mee aan de basis van het ontslag van die Commissie. 'Uiteraard ben ik in België gaan stemmen. Als je ergens woont, hoor je je daar te integreren. Ook bij de vorige Europese verkiezingen bracht ik mijn stem al in België uit. Mijn kinderen gaan overigens naar een Vlaamse school', aldus Van Buitenen die, en passant, toch nog kwijt wil 'dat het verdomd moeilijk is geïntegreerd te geraken in Vlaanderen'.

Desinteresse voor Europa

Europarlementslid Marianne Thyssen die haar best deed om zoveel mogelijk EU-burgers te overreden zich te laten registreren, stelt met spijt vast dat slechts weinigen daarop zijn ingegaan.

Volgens haar 'rijst de vraag of we hier te maken hebben met een algemene desinteresse voor Europa, zeker in het licht van de lage opkomst die ook gebleken is in landen waar geen stemplicht geldt'. Maar ze vindt daarnaast dat de overheid te weinig ruchtbaarheid heeft gegeven aan de mogelijkheid voor EU-burgers om zich op de Belgische kieslijsten te laten registreren. Voor volgend jaar hoopt ze op een ruimere informatiecampagne en verwacht ze dat 'de betrokkenheid groter zal zijn omdat de gemeenten toch dichterbij de mensen staan'.

Johan Cuppens

Marianne Thyssen

FOTO: PATRICK DE SPINOLAIRE

'Ik wens mezelf nog maar eens een huis tussen de koeien', dat was het antwoord van Leen Demaré, bekend van radio en tv, op de vraag 'wie wenst u wat toe voor 1999?' in de eindejaarsvragen van Humo. Dat huis heeft ze inmiddels gevonden in Wolvertem, een deelgemeente van Meise, waar ze vanuit haar keuken, jawel, op 'een tros koeien' kijkt.

LD Het is een oud huis, in feite een boerderij waar later aan bijgebouwd werd (alles is legaal, dat hebben we gecheckt!). Aan de buitenkant willen we niets veranderen en dat is maar goed ook, want dat mag niet omdat het huis in een landbouwgebied staat. Daar mag je in feite niet bouwen maar omdat het er altijd gestaan heeft wordt het 'gedoogd'. Binnenin is er wel heel wat werk, maar als die verbouwingswerken nu ook nog vlot verlopen kan mijn droom niet meer stuk. Vroeger heb ik onder meer in Brussel en in Strombeek gewoond. Ik ben al heel vaak verhuisd, maar het bleef altijd Brussel of de rand. Gemeenten als Strombeek of Meise zijn voor mij ideaal omdat ze vlakbij Brussel liggen waar mijn dochter naar school gaat. Bovendien ben je vanuit de rand ook snel in Antwerpen en zit je meteen op de ring naar Gent. Zoals ik zei dus: ideaal. Ik ben afkomstig van Overijse en ik zat op school in Brussel. Ik groeide op tussen de Franstaligen en ik was dan ook perfect tweetalig. Nu spreek ik haast nooit meer Frans. Als ik al eens een telefoontje krijg in het Frans moet ik beginnen nadenken. Ik vind dat echt erg. Daarom heb ik er ook geen enkel probleem mee om in Brussel in een winkel Frans te spreken. Ik denk dan: jongens, ik oefen hier mijn Frans, jullie kennen geen Nederlands, dat is dan pech voor jullie. Ik begrijp dan ook niet waar iedereen zich zo druk over maakt.

Van rechten naar radio

LD Of ik er bewust voor gekozen heb om rechten te gaan studeren of

FOTO: PATRIEK DE SPIEGELHARE

Leen Demaré

'Ik ben nog helemaal niet aan het einde van mijn Latijn'

bij gebrek aan keuze? Tja, een beetje van beiden. Van thuis uit werd ik gestimuleerd om 'studies te doen' en ik heb tenslotte gekozen voor een richting met algemene vorming. Ik heb nooit iets gedaan met dat diploma in de rechten, maar toch heb ik geen spijt van mijn studiekeuze. Als ik opnieuw moest kiezen dat werd het misschien geschiedenis, kunstgeschiedenis of talen. Toen ik pas bij de VRT werkte, toen nog halftime, heb ik een aantal jaren Duits en Spaans gevolgd aan de Vrije Universiteit van Brussel. Dat is inmiddels al lang geleden en het is met Spaans en Duits net als met Frans: als je het niet 'onderhoudt' dan vergeet je ontzettend veel.

Na mijn studies heb ik een paar maanden gestempeld, tot de RVA liet weten dat er een stemproef was op de VRT voor een of ander nepstatuut als regisseur-omroeper. Ik deed die proef, slaagde en de volgende dag kon ik aan de slag, zo eenvoudig was dat dertien jaar geleden.

Soms denk ik wel eens dat ik iets heel anders zou willen doen, maar ik geloof dat meer mensen tussen dertig en veertig jaar dat gevoel wel eens hebben; zo van nu of nooit want binnen vijf jaar is het te laat. Maar ik zou in feite niet weten wat ik anders zou kunnen doen. Ik werk nog altijd heel graag voor radio en televisie en ik heb helemaal niet de indruk dat ik aan het einde van mijn Latijn ben, integendeel. Er komt een nieuw seizoen 'Swingpaleis' aan, maar ik denk niet dat er een vervolg komt op 'De geknipte gast'. Ik hoop wel dat er iets anders in dat genre uit de bus komt want dat programma lag me wel. Bovendien deed ik het erg graag.

Huishouden en huiswerk

Het is een klassieker, maar hoe combineer je werk voor Radio Donna, voor de VRT, een krantencolumn in Het Laatste Nieuws, een dochter, een huis en een huishouden?

LD Mijn huishouden? Wel, deze morgen stond er niets in mijn koelkast buiten ketchup, twee pintjes en een vlotje margarine. Blijkbaar is er dus iets fout gelopen in 'het huishouden'. In feite is het allemaal een kwestie van organisatie en dat constant organiseren vind ik dan ook het meest vermoeiende. Ik heb bijvoorbeeld wel goede babysitters, maar een dochter van acht wil haar moeder natuurlijk ook in levende lijve zien. Ze zit in het derde studiejaar, daar hoort huiswerk bij en dat wil ik graag 'volgen'. Ze vindt niet echt dat ze een speciale moeder heeft. Ze kijkt wel naar het Swingpaleis, maar niet voor mij! Ze zegt hoogstens 'je had iets leukers aan' en ze is niet fanatiek. Ik moedig dat overigens helemaal niet aan; ik vind mezelf een moeder met een job als elke andere moeder of vader. Mijn dochter zou trouwens naar alles op tv kijken, als het maar beweegt. Maar dat kan natuurlijk niet. Ze mag wel naar bepaalde programma's kijken en naar Ketnet, maar dan zapt ze stiekem naar een of ander soap en dan denkt ze dat ik dat niet hoor als ik in de keuken ben. Die soaps hebben wel één voordeel, ze leert er talen door.

Ze spreekt Engels, uiteraard met fouten, maar wel met de juiste intonatie en de nodige flair.

Na het bad

LD Toen ik kind was mochten wij thuis niet veel tv kijken. Als ik nu met leeftijdgenoten praat moet ik vaststellen dat ik veel niet gezien heb. We mochten naar de jeugdfeuilletons kijken en naar Lucille Ball, op zaterdagavond. Eerst in bad en dan in pyjama en met natte haren voor het tv-toestel. Naar dat half uurtje langer opblijven keek ik de hele week uit.

We keken ook altijd naar de Koningin Elisabeth wedstrijd en dat vond ik ontzettend spannend. Die wedstrijd krijgt nu nog nauwelijks aandacht op tv, zeker als de finale op dezelfde avond valt als Eurosong. Daar wordt dan wel veel poeha rond gemaakt, alhoewel je er niets nieuws hoort of ziet.

Meter van 'De Botermijn'

LD Je wordt vaak gevraagd voor van alles en nog wat, maar ik pik er meestal alleen die dingen uit waar ik ook echt iets moet doen. Een gewone 'acte

'Als ik een telefoontje krijg in het Frans moet ik beginnen nadenken en dat vind ik echt erg'

de présence' heb ik liever niet. Ik doe bijvoorbeeld wel presentaties van bedrijfsfeesten. Vroeger probeerde ik dat te beperken tot twee per maand, maar nu moet ik een huis afbetalen. Wat 'de goede doelen' betreft beperk ik mij tot één meterschap en dat probeer ik zo goed mogelijk te doen. Het heeft geen zin verschillende projecten te steunen als je er geen tijd voor hebt en maakt. Ik ben dus meter van 'De Botermijn' in Beringen. Dat is een revalidatiecentrum voor ex-comapatiënten, jonge mensen die, meestal na een ongeval, in de coma gelegen hebben en daardoor hersenschade opliepen. Die jonge mensen kwamen vroeger, en ook nu nog, vaak in een rusthuis voor bejaarden terecht. Dat ik precies dit initiatief steun is eerder een toeval. De persoon die hierover contact met mij opnam was heel sympathiek

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAREN

en vasthoudend en hij wist mij te overhalen een kijkje te komen nemen. Dat bezoek heeft veel indruk op mij gemaakt. Je ziet er bijvoorbeeld hoe een gezonde jongen van 16 jaar van de ene dag op de andere een totaal ander leven moet gaan leiden. En dat kan iedereen overkomen, mij ook. Toch is het in dat centrum niet allemaal treurnis troef. De inzet en de energie van het personeel maakte op mij al evenveel indruk; het zijn heel toffe mensen. Ik probeer dat meterschap zo goed mogelijk te doen: er

zijn als ik er moet zijn en interviews geven als ik er moet geven en dat doe ik graag. Ik doe het niet alleen, maar samen met Werner De Smet, een heel lieve jongen. Eigenlijk vind ik het heel erg dat men voor zoiets een beroep moet doen op ons om aandacht te krijgen. Maar ja, als dat werkt dan moet het maar zo.

Geneviève Ostyn

Leen Demaré ist noch lange nicht am Ende ihres Lateins

ich noch immer sehr gern für Rundfunk und Fernsehen und habe ganz und gar nicht den Eindruck, daß ich mit meinem Latein am Ende bin, im Gegenteil.' In diesem Jahr ging ihr Wunsch in Erfüllung: ein Haus im Umland zu finden, auf dem Lande, so zwischen den Kühen. Das fand sie nun in Wolvertem, einer Teilgemeinde von Meise. Es ist ein alter Bauerhof, in den noch viel Arbeit gesteckt werden muß, aber wenn der Umbau nun auch noch schnell vorangeht, kann es für mich nichts Schöneres geben.'

Sie wuchs zweisprachig auf und nahm später, nach ihrem Jurastudium, Unterricht in Deutsch und Spanisch. 'Wenn man seine Sprachkenntnisse aber nicht pflegt, vergißt man unglaublich schnell und viel. Als ich neulich einen Anruf auf Französisch erhielt, mußte ich erst mal überlegen, und das finde ich schlimm', so Leen Demaré.

Sie haben Leen Demaré bestimmt schon in einer Fernsehsendung auf VRT gesehen oder auf Radio Donna gehört. 'Nach dreizehn Jahren arbeite

GEZOND IN DE RAND? (7 slot)

Ons water kan

Na de dioxinecrisis en de ziekmakende cola is er gelukkig ook nog goed nieuws. De kwaliteit van het oppervlaktewater in Vlaanderen gaat er op vooruit. Dat wil niet zeggen dat het niet nog beter kan, met name de hoeveelheid pesticiden in het water is in sommige periodes van het jaar nog verontrustend hoog. En ook de Zenne die door de rand stroomt blijft een zorgenkind omdat de rivier nog altijd fungeert als open riool. Maar wees gerust, het water dat bij u uit de kraan komt is schoon. Met putwater daarentegen dient uiterst omzichtig te worden omgesprongen.

12

Is het putwater in de randgemeenten drinkbaar? Om op die vraag een sluitend antwoord te geven zou de kwaliteit van het water uit elke waterput in de rand moeten worden onderzocht. Het feit dat het water uit de waterput van je buur drinkbaar is, betekent geenszins dat je eigen waterput ook als drinkwaterbron kan worden gebruikt. Navraag bij de Gezondheids-

Controle

Elke inwoner die niet is aangesloten op het leidingwaternet kan gratis een controle van zijn of haar waterput aanvragen bij de gemeentelijke milieudienst. De inwoners die wel op het waternet zijn aangesloten, maar ook een waterput hebben, kunnen terecht in een privé-labo om het water uit hun put te laten onderzoeken. Zij moeten echter wel zelf opdraaien voor de labokosten. Voor alle duidelijkheid: het feit dat het water uit een waterput sterk is vervuild, betekent absoluut niet dat ook het drinkwater uit het leidingwaternet verontreinigd zou zijn.

inspectie leert dat de resultaten van putwaterstalen in eenzelfde gemeente of streek nogal sterk kunnen verschillen. Sinds begin 1998 tot nu kreeg de Gezondheidsinspectie voor de gemeenten Kraainem, Tervuren, Vilvoorde, Zaventem, Hoeilaart, Dilbeek, Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Wemmel en Vilvoorde slechts drie aanvragen om putwater te onderzoeken.

De dienst onderzocht twee stalen uit Sint-Pieters-Leeuw en een staal uit Vilvoorde. In Sint-Pieters-Leeuw resulteerde dat onderzoek voor één inwoner in een verbod om nog langer water uit zijn put als drinkwater te gebruiken terwijl de andere eigenaar van de onderzochte put wel groen licht kreeg om het water daaruit te blijven drinken. Metingen wezen uit dat bij het staal van het ondrinkbare water mogelijk een vlakbij gelegen, lekkende aalput de waterput verontreinigde. De norm van fecale streptokokken werd immers ruim overschreden. Volgens onderzoekers van de Vlaamse overheid hangt het resultaat van staalnames af van de diepte van de put en de plaatselijke bodemgesteldheid. Als de put bijvoorbeeld in de nabijheid van een veld is gelegen waar een landbouwer sterk bemest of pesticiden gebruikt, dan kan dat een negatieve invloed hebben op de drinkbaarheid van het putwater.

Regenwater in huis

'In heel Europa zitten zoveel pesticiden in het regenwater dat het vaak gevaarlijk is ervan te drinken', waarschuwen afdelingshoofd Philippe D'Hondt en directeur-ingenieur Henk Maeckelberghe van de afdeling 'Meetnetten en onderzoek' van de Vlaamse Milieu Maatschappij. 'De hoeveelheid pesticiden die we in het voorjaar in het regenwater aantreffen is verontrustend. Daaruit blijkt dat deze producten niet altijd even efficiënt worden gebruikt. De pieken zijn heel duidelijk aan de gebruikperiodes gekoppeld. Atrazine bijvoorbeeld, een product dat op maïs wordt gespoten, vinden we in mei in grote hoeveelheden in het regenwater terug. Dichlorvos, een insectenverdelger die

in sprays zit, is dan weer duidelijk aanwezig in warme periodes.'

Regenwater zomaar als drink- of douchewater gebruiken, wordt dus stellig afgeraden. Maar de overheid stimuleert wel het gebruik van regenwater voor huishoudelijk gebruik, bijvoorbeeld voor de wasmachine, het wassen van de auto, het poetsen, het besproeien van de tuin en het doorspoelen van het toilet.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELBERG

Vooraf dat laatste is niet onbelangrijk omdat in het toilet elke dag per persoon zo'n 43 liter water of 36% van het dagelijkse waterverbruik wordt doorgespoeld. Wie een regenwaterput installeert, krijgt daarvoor van de Vlaamse overheid een financiële tegemoetkoming. Voor meer informatie hierover kan men terecht op het gemeentehuis.

Niet zonder reden wordt het gebruik van regenwater aanbevolen. 'Onze zoetwaterreserves behoren tot de laagste in Europa', verduidelijkt Philippe D'Hondt. 'Het grondwaterniveau zakt voortdurend omdat wij teveel kostbaar grondwater verspillen. Door de explosieve toename van verharde

nog altijd schoner

oppervlakten (asfalt!) heeft het regenwater ook niet meer de tijd om door te sijpelen in de grond. Het water komt massaal in de riolen terecht en vandaar snel weer in zee. Bij hevige regen zorgt deze versnelde afvoer regelmatig voor overstromingen, zoals we dat in het voorbije jaar meermaals aan den lijve hebben ervaren.'

De verdroging kan volgens Philippe D'Hondt op verschillende fronten worden aangepakt. Zo lijkt het bijvoorbeeld aangewezen om werk te maken van een gescheiden riolering: afvalwater wordt dan via één systeem weggevoerd (om gezuiverd te worden!), terwijl regenwater via de gewone waterlopen zou worden afgevoerd of opgevangen in waterputten. Meer wegbedekking in regendoorlaatbaar materiaal zoals fluisterasfalt is eveneens een pluspunt voor een goede waterhuishouding.

Forellen waken over water

Wat met het leidingwater? Krijgen we langs deze weg geen teveel aan pesticiden binnen? 'Leidingwater wordt gezuiverd volgens strenge normen. Het is gezonder dan sommige soorten flessenwater die vaak te veel mineralen bevatten', zegt Paul Thomas van Aminal, de Vlaamse overheidsdienst die de algemene kwaliteit van het leidingwater moet bewaken.

'De laatste tien jaar is het leidingwater er kwalitatief zelfs duidelijk op vooruitgegaan. De normen zijn strenger geworden, de controles zijn toegenomen en er worden minder gemakkelijk afwijkingen toegestaan. Daarnaast wordt er permanent gesleuteld aan de verbetering van de kwaliteitsbewaking.' Een strenge kwaliteitsbewaking van het leidingwater houdt onder meer in dat het opsporen van verontreinigende deeltjes zo verfijnd mogelijk gebeurt. Zowel in flessenwater als in leidingwater zitten volgens Paul Thomas zeer kleine deeltjes die door de mazen van de analyse glippen. Daarom wordt biobewaking ingeschakeld: dat is de kwaliteitsbewaking van water aan de hand van levende organismen. Deze methode geeft andere indicaties dan puur chemische analyses. De Antwerpse

Waterwerken bijvoorbeeld passen biobewaking toe op het water dat uit het Albertkanaal wordt gewonnen. Hiervoor wordt met regenboogforellen gewerkt die sneller gaan ademen als ze prikkelende stoffen binnenkrijgen.

Minder vergif in de natuur

Het in kaart brengen van de waterhuishouding moet nuttige gegevens opleveren voor het toekomstige waterbeleid en mogelijke problemen voorkomen of oplossen. Paul Thomas: 'Onderzoek toont aan wie voor de pesticiden en nitraten in het grondwater verantwoordelijk is. Als we aan

De laatste tien jaar is het leidingwater er kwalitatief duidelijk op vooruitgegaan

de bron het gebruik van een aantal schadelijke stoffen kunnen indijken staan we alweer een stap verder. Iedereen moet de hand in eigen boezem steken. Als het gemeentebestuur de berm met onkruidverdelgers aanpakt of als tuinen worden vol gespoten met insecticiden dan komen massaal pesticiden in het oppervlakte- en grondwater terecht. Ook boeren die hun velden bemesten zorgen voor teveel nitraat in de watercyclus. Ieder openbaar bestuur, de spoorwegen, de eigenaar van het kleinste tuintje, ze zijn in hetzelfde bedje ziek. De piekperiodes waarop het probleem zich zeer scherp stelt, bewijzen dat. Wat in de natuur gespoten en geloosd wordt, komt uiteindelijk grotendeels opnieuw in het water terecht. Daar moet dus paal en perk aan worden gesteld.'

Vuilste stad van Europa

Omdat Brussel nog altijd bijna geen afvalwater zuivert riskeert België, samen met Italië, tot een fikse boete te worden ver-

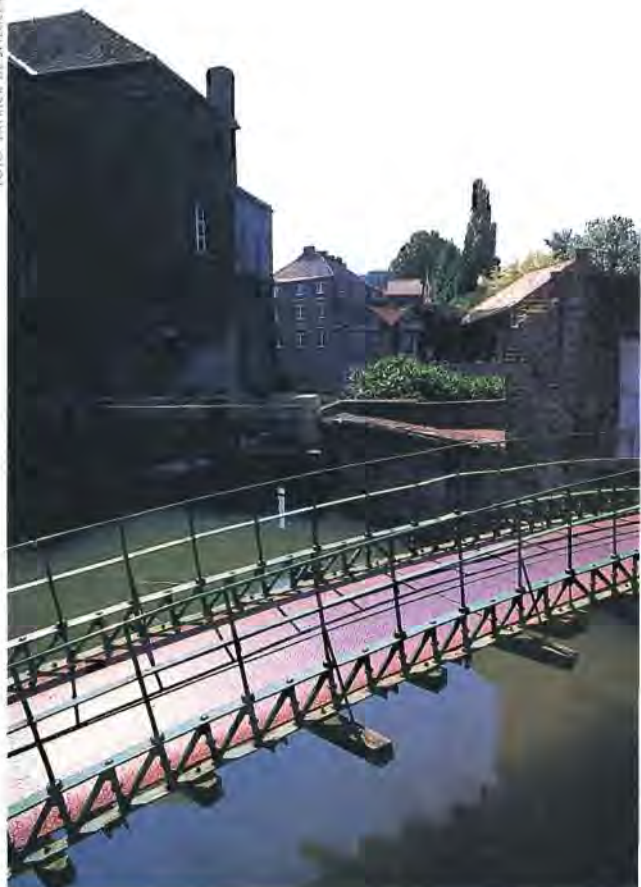
oordeeld door het Europees Hof van Justitie. In 1980 keurden de Brusselse executieve en de Vlaamse regering weliswaar al een eerste richtplan inzake waterzuivering goed, maar de uitvoering daarvan laat op zich wachten. De hoge kostprijs en communautair gekibbel staan een efficiënte aanpak in de weg.

Ook de rand is op het vlak van waterzuivering allerminst een hoogvlieger. In het Zennebekken wonen bijvoorbeeld 327 000 inwoners, maar amper 2% hiervan is aangesloten op enkele kleinere zuiveringsinstallaties. Aquafin bouwt nu zelf in een paar Vlaamse gemeenten zuiveringsstations.

Brussel bouwt momenteel in Anderlecht de allereerste grote waterzuiveringsinstallatie. Een tweede installatie in het noorden van de stad zou, als alles goed gaat, in 2004 of 2005 operationeel moeten zijn. Voor een aantal Vlaamse gemeenten in de noordelijke rand slaan de twee gewesten de handen in elkaar. Een deel van het Vlaamse rioolwater zal immers in de toekomst in de twee voorziene Brusselse zuiveringsstations worden gezuiverd.

Marleen Teugels en Joris Herpol

FOTO: PATRICK DE SPIEGEL/AFB

FILMCONCERT

Operaspook in kerk

In 'Le Fantôme de l'Opéra' beschrijft Gaston Leroux (1868-1927) de lotgevallen van een muziefreak die zijn lelijk gezicht achter een masker verbergt. De zonderling verschuilt zich in de moeilijk bereikbare catacomben van het gigantische Parijse operagebouw. De auteur doolde zelf soms rond in dat gangenlabyrint met zijn honderden trapjes en deuren. Het Spook wordt verliefd op de beloftevolle sopraan Christine Daaé, die veel mooier zingt dan haar verwaande voorgangster La Carlotta. Zolang ze hem

niet ziet is het meisje ervan overtuigd dat hij een engel is, die door haar vroegtijdig overleden vader naar de aarde is gestuurd. Maar bij de eerste ontmoeting slaat de liefde om in medelijden en loopt het helemaal fout. In het kader van het Zomerfestival van Brussel begeleidt Michel Berger de stomme filmversie uit 1925 met onheilspellende en romantische orgelmuziek, die hij zelf componeerde. Berger verwierf ruime bekendheid als organist in verschillende Brusselse parochies en als repetitiepianist van de dansers in de Muntscouwburg. In het filmmuseum improviseert hij geregeld bij expressionistische, klankloze filmklassiekers. Voor het filmconcert van 'The Phantom of the Opera' dient het interieur van de Onze Lieve Vrouwekerk van Laken als sfeerdecor.

Op zaterdag 7 en zondag 8 augustus om 20u. Res.: 070/345 5

TENTOONSTELLING

Sierlijke volkskunst

Wonderlijk speelgoed, sierlijke lantaarns, zwart gelakte koffers en religieuze beeldjes zijn de mooiste blikvangers op de zomerse 'mingei'-tentoonstelling in de Japanse toren in Brussel. Ze zijn minstens anderhalve eeuw oud. Toch bedacht de filosoof Yanagi Soetsu de overkoepelende term 'mingei' voor de Japanse, ambachtelijke volkskunst pas in het begin van de jaren twintig van deze eeuw. De antieke dagdagelijkse voorwerpen tonen veel verwantschap met hedendaagse, Westerse designartikelen. Sakéfljesjes, schalen, waterketels en dienbladen zijn uitgevoerd in verschillende materialen. De oudste stukken zijn vervaardigd in familiale kring en de versieringen verschillen van streek tot streek. Elk voorwerp is zowel functioneel als esthetisch. Om het sober karakter niet te verstoren zijn de wanddecoraties van de Japanse toren toegedekt met donkere panelen. De 175 tentoongestelde stukken zijn afkomstig van de Amerikaanse verzamelaar Jeffrey Montgomery.

Nog tot 29 augustus, Van Praetlaan 44, 1020 Brussel. Tel. 02/2681608.

CONCERT

Muzikale boterhammen

Omdat er nog steeds druk wordt gewerkt in het Warandepark worden de muzikale Boterhammen van de Ancienne Belgique deze zomer voor de tweede maal geserveerd op het Spanjeplein aan het Centraal Station. De tiende editie is uitzonderlijk samengebond in één enkele week. Ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap mogen hun middagpauze mits toestemming van de bevoegde minister zelfs tot twee uur verlengen. Avantgardecomponist Peter Vermeersch opent op maandag 23 augustus de reeks. Zijn 'Flat Earth Society' is geen doordeweekse bigband, maar een grensverleggend klanklaboratorium. Doedelzak, accordeon, viool en gitaar worden vervolgens door Ambrozijn op een verrassende manier samenge-

bracht voor een vrolijk folkconcert. Op dinsdagmiddag 24 augustus licht Frank Vander Linden, alias de Mens, een tipje van de sluier over zijn volgende langspeler.

The Whodads

De tweede dag wordt afgerond met The Whodads, die de kenwijsjes van de bekendste tv-series hebben ingestudeerd. Het publiek mag de titels van de feuilletons raden.

Bram Vermeulen brengt woensdag 25 augustus een bloemlezing uit zijn album 'De beuk erin'. Rick De Leeuw van Tröckener Keks poogt nadien met zijn satirische aubades en schalkse kwinkslagen zoveel mogelijk meisjes voor zich te winnen.

Stef Bos zet op donderdag 26 augustus zijn universele zoektocht voort. Zijn recentste luisterliedjes tekende hij op in Zuid-Afrika. Daarna test Willem Vermandere met zijn streekballades of het Brusselse publiek zijn West Vlaamse uitdrukkingen niet alleen sappig vindt, maar ook echt begrijpt.

Op vrijdag 27 augustus zijn er twee dubbelprogramma's. 's Middags delen Johan Verminnen en Will Tura het podium. 's Avonds filosofeert Wigbert over het leven, de gevoelens, het verstand en de liefde. Raymond van het Groenewoud sluit de Boterhammen in de Stad af met een rockconcert dat hopelijk evolueert tot een volksbal.

Info over Boterhammen: 02/548 24 24.

TENTOONSTELLING

Bruisende affiches

In Archief en Museum van het Vlaams leven te Brussel loopt nog tot en met 2 oktober een tentoonstelling die (letterlijk) een beeld ophangt van het bruisende cultuur- en verenigingsleven in Brussel aan de hand van 100 affiches. De meeste affiches hebben betrekking op Vlaamse activiteiten die voor en na de Tweede Wereldoorlog in de hoofdstad werden georganiseerd, maar tweetalige evenementen komen ook aan bod. Sommige affiches werden ontworpen

door bekende kunstenaars als Amedée Lynen, Fernand Toussaint en Medard Tytgat, maar er schuilen ook heel wat illustere onbekenden in de verzameling 'Bruisend Brussel in 100 affiches' is naast een nostalgische caleidoscoop ook een kleurrijk palet van de Vlaamse aanwezigheid in de hoofdstad door de jaren heen.

Visverkopersstraat 13, 1000 Brussel, iedere dag van 10 tot 18 uur, gesloten op dinsdag, zon- en feestdagen. Toegang gratis. Info: 02/512 42 81.

WEDSTRIJD IN KUNST

Kunstbende wil creatieve ontploffing

Dit najaar, op 3 oktober om precies te zijn, start de Kunstbende. Dat is een landelijke kunstwedstrijd om jongeren tussen 13 en 19 jaar uit hun 'kot' te lokken en hen actief met kunst en cultuur te laten omgaan. De deelnemers aan de wedstrijd (iedereen mag meedoen) kunnen kiezen uit acht verschillende disciplines om hun creativiteit bot te vieren: video-nieuwe media, taal, fotografie, theater, muziek, dans, ontwerpen en 'alles mag'.

Jongeren kunnen zowel in hun eentje als in groep deelnemen en mogen

zich inschrijven voor meerdere categorieën.

Er worden tien voorronden georganiseerd (voor Vlaams-Brabant op 30 oktober in Leuven en op 28 november in Brussel) waarop de deelnemers worden uitge-

nodigd om gedurende vijf minuten hun 'ding' te komen doen. Een jury van kunstenaars, jongeren en mensen uit het jeugdwerk kiest per categorie een winnaar die deelneemt aan de landelijke finale tussen de provinciale winnaars op 18 maart 2000 in de Brusselse Ancienne Belgique. Uiter-

aard worden de winnaars van zowel de voorronden als de finale verwend met allerlei prijzen.

Kunstbende is een initiatief van de vijf provinciale jeugddiensten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het is de bedoeling om Kunstbende te laten uitgroeien tot een jaarlijks evenement waarbij de jongerencultuur volop in de schijnwerper wordt geplaatst. Meedoen dus, want alles is nog lang niet gebeurd.

Voor alle informatie en deelnemingsformulieren kunnen jongeren uit Vlaams-Brabant terecht op volgend adres:

Kunstbende Vlaams-Brabant en Brussel, Veerle & Didier, Werkhuizenstraat 3, 1000 Brussel, tel. 02/411 68 83, fax: 02/410 60 43, e-mail: jeugdenstad@vgc.be.

KUNSTENTRAJECT

Van stof tot asse

Sinds 1990 organiseert vzw De Ziener om de drie jaar een kunstentraject in Asse. Een oude melkerij, het vroegere parochieschooltje van Walfergem en de kapel van de Zwartzusters krijgen deze zomer een artistieke facelift.

Initiatiefnemer Jan De Smedt koos deze leegstaande panden omwille van hun bewogen verleden.

'We noemen deze triënnale 'Van stof tot Asse' omdat de 22 geselecteerde kunstenaars onvermijdelijk stof gebruiken die ze naar Asse brengen', legt hij uit. 'De titel is eigenlijk dubbelzinnig, want hij verwijst zowel naar de gemeente als naar de vergankelijkheid van alles. Ook de naam van galerij 'De Ziener' is meerduidelig. Alleen wie zijn ogen de kost geeft kan van kunst genieten. Een ziener is bovendien zo begaafd, dat hij meer observeert of doorschouwt dan een gewone waarnemer.' Voor de eerste maal nemen twee artiesten uit Asse aan de manifestatie deel. Beiden zijn pas afgestudeerd aan Sint-Lucas: Nele Berghman en Jo De Smedt schilderen met behulp van uiteenlopende technieken. De eerste inspireert zich op handen, vingers of andere lichaamsdelen. De tweede zet zich af tegen de hormonenmafia en arrogante dierenmishandelaars.

In de verschillende leegstaande panden wachten de bezoeker tal van verrassingen.

Zo strooide Karel Demeester 160 kg witte bloem op de vloer van de oude melkerij. De likjes verf en de steunbalken lijken oud, maar zijn wel degelijk artistieke ingrepen.

Op de zolder verbergt Thomas Bogaert vier filmprojectoren achter kleurrijke parasols. Telkens als iemand de plek betreedt, floept de installatie aan en verschijnen vreemde strandgezichten. Ronduit angstaanjagend is de klankinstallatie van Judith Verween. Men hoort stemmen en voetstappen in het wijk-schooltje dat in 1996 zijn deuren sloot. Ooit reed een bakker hier per ongeluk tien kinderen dood. Nu lijkt het alsof hun schimmen op de verdoemde plek opnieuw ronddolen. Peter Verleysen realiseerde 150 hout-sneden, die zinspelen op bekende Russische figuren. Omdat hij aan autisme lijdt is kunst als ultieme communicatievorm voor hem de sleutel tot de werkelijkheid.

De wandelroute die de vier locaties verbindt is ongeveer twee kilometer lang.

'Binnenkort hopen we het hele jaar door bekende, miskende en ongewone kunstenaars bij het grote publiek te introduceren', besluit Jan De Smedt. 'We zijn heel bescheiden begonnen met een oude schuur die evolueerde tot een aantrekkelijk paviljoen. Een beeldentuin zou onze mogelijkheden nog aanzienlijk verruimen.'

'Van stof tot asse' duurt nog tot 24 augustus. Vertrekpunt: Galerij De Ziener, Stationstraat, 55 (tel. en fax 02/45 27 786).

OPGELET: voor de tien eerste lezers van *Randkrant* die zich met dit artikel voor een bezoek in de Ziener aanbieden ligt gratis een waardevolle catalogus klaar. **Ludo Dosogne**

Karel De Meester,
Ruimtelijke integratie
in pachthof-melkerij.

Stuurse bestuurders sturen jeugd van kastje naar de muur

Het jeugdbeleid van de overwegend Franstalige gemeentebesturen in de zes faciliteitengemeenten vertoont ernstige mankementen. Pijnpunt is vooral het jeugdwerkbeleidsplan dat de gemeenten moeten opstellen opdat de Nederlandstalige jongeren zouden kunnen genieten van Vlaamse subsidies. In de faciliteitengemeenten vertikken de gemeentebesturen het om zo'n plan op te stellen. De Vlaamse jongeren moeten dientengevolge die omvangrijke klus zelf klaren als ze centen willen zien. Ondanks het geharrewar bloeit het jeugdleven in enkele faciliteitengemeenten als nooit tevoren.

Sinds 1995 stelt de Vlaamse overheid in heel Vlaanderen fondsen ter beschikking voor jongerenwerking. Een goed bestuurde Vlaamse gemeente heeft vandaag een jeugdconsulent in dienst die, op basis van de noden van de jongeren, een jeugdwerkbeleidsplan opstelt dat de basis vormt voor het jongerenbeleid en waarvoor de Vlaamse Gemeenschap met toelagen over de brug komt. Niet zo in de meeste faciliteitengemeenten. Die hebben blijkbaar geen oren naar de Vlaamse regeling, vermoedelijk omdat de toelagen zijn bestemd voor Vlaamse jongerenverenigingen (of jongeren die zich in Vlaanderen pogen te integreren). Jongeren die van de Vlaamse toelagen willen genieten, moeten bijgevolg zelf een jeugdwerkbeleidsplan opstellen en dat bij de Vlaamse administratie indienen. Na het klaren van die omvangrijke klus krijgen ze 80% van de oorspronkelijke toelagen. Deze toelagen worden berekend op basis van het totaal aantal jongeren in de gemeente, de Franstaligen inbegrepen, maar het geld komt integraal ten goede aan de Vlaamse jeugdwerking. Ondanks de tegenkanting van de Franstalige gemeentebesturen heeft het jeugdleven

in enkele faciliteitengemeenten dankzij de financiële steun van de Vlaamse overheid en de inzet van een aantal jeugdige vrijwilligers opnieuw de wind in de zeilen.

Linkebeek herleeft

Linkebeek bijvoorbeeld leek jarenlang 'dood', maar is plots weer springlevend. Gangmaker van die onverwacht gunstige evolutie is het Gemeenschapscentrum De Moelie.

'De Moelie' heeft geholpen bij het opstellen van het jeugdwerkbeleidsplan', zegt centrumverantwoordelijke Mark De Maeyer. 'We hebben een stuurgroep opgericht en aan de hand van een enquête gepeild naar de noden van de jongeren. Daar speelt het plan op in. Tot voor kort bestond er in Linkebeek nog maar één Vlaamse jeugdvereniging, Chiro Sjoen. De rest was dood. Eerst zijn er kinderateliers bijgekomen die zorgen voor een zinvolle naschoolse opvang zoals leren koken en dansen. Vanuit de stuurgroep is JeuLink gegroeid, een pluralistische jongerengroep die inspeelt op de behoeften van jongeren vanaf 14 jaar. JeuLink organiseert fuiven, graffiti-sputten, een Afrikaanse avond, café-optredens, een free podium en nog veel meer. Deze jongeren zorgen voor een nieuwe dynamiek en willen niets weten van taalproblemen of politiek gekibbel. Ze steken integendeel de hand uit naar hun Franstalige leeftijdsgenoten en naar mensen uit andere culturen. En dat lukt probleemloos. Deze nazomer gaan JeuLink en de Franstalige jeugdclub Peter Pan samen een groots feest organiseren.'

Het nieuwe jongerencafé Thorgal zorgt eveneens voor een frisse wind in Linkebeek, constateert Mark De Maeyer. Het café is er gekomen dankzij de vzw 'de Rand' en is op korte tijd een echte pleisterplaats geworden waar de jeugd tot in de late uurtjes terecht kan.

Dynamiek in Rode

In Sint-Genesius-Rode vergaderen Raf, Herman, Bert, Johan en Herman over

het volgende jeugdwerkbeleidsplan. Sinds de gemeente een overwegend Franstalig bestuur heeft, zijn de Vlaamse kinderen en jongeren er compleet aan hun lot overgelaten. Toen in '95 ook de Vlaamse subsidies voor jeugdwerking van jongeren van 6 tot 25 jaar in het gedrang dreigden te komen, staken enkele oud-scoutsleden, waaronder Herman Mosselmans, de koppen bij elkaar. Er kwam een vzw Jeugdwerkgroep met vertegenwoordigers van een tiental jeugdverenigingen. Om het vertrouwen te winnen van de Vlaamse administratie werd de zaak heel vakkundig aangepakt op basis van een behoefte-onderzoek bij jongeren en begeleiders.

Het regelmatig overleg in de jeugdwerkgroep bracht in Rode snel een nieuwe dynamiek op gang. De samenwerking tussen de verenigingen leidde tot de jaarlijkse jeugdhappening, een nieuw jeugdhuis, Animoro, een jaarlijks jongerenfeest en een betere infrastructuur. Meer dan eens werd de Rodeense jeugdwerkgroep als 'voorbeeld' opgevoerd voor de andere faciliteitengemeenten. Desalniettemin vindt gangmaker Herman Mosselmans het niet normaal dat de jongeren zelf alles moeten organiseren. 'Wij dringen er op aan dat de gemeente ook haar ver-

FOTO: PASCAL VIGNERON

antwoordelijkheden opneemt. Zij moet een jeugdconsulent aanstellen om het jeugdwerkbeleidsplan administratief te begeleiden. Het kan toch niet dat een gemeente gewoon geen jongerenbeleid voert!'.
FOTO: PASCAL VIGHERY

Onwil in Wezembeek

'Dit jaar had de gemeente de Vlaamse Gemeenschap telefonisch laten weten dat ze het jeugdwerkbeleidsplan zelf zou indienen. Er was zelfs een jonge ambtenaar belast met die opdracht. Ik denk dat de jongeman op den duur moedeloos is geworden van al het getalm. Mogelijk was zijn aanstelling het spreekwoordelijke kluitje om ons in het riet te sturen', zegt Birgit Walraet van de jeugdraad van Wezembeek-Oppem. De raad overkoepelt jeugdhuis Merlijn, Klein Merlijn, Chiro, speelpleinen Pardoest! En de gloednieuwe stripbibliotheek. 'Het is hier altijd hetzelfde spelletje. In onze gemeente heeft alles een communautair reukje. Als er centen van de Vlaamse Gemeenschap aan te pas komen, dan hoeft het voor het gemeentebestuur niet meer. Officieel weten we trouwens

'Het kan toch niet dat een gemeente gewoon geen jongerenbeleid voert'

nog altijd niet dat we dit jaar opnieuw zelf het plan moeten indienen. Dat hebben we gehoord van gemeentepersoneel en van de Vlaamse Gemeenschap. We zijn er dus wel op voorbereid.' Het schepencollege lijkt inderdaad niet wakker te liggen van de zaak. De francofone burgemeester bekommt nog van de verkiezingen en enkel staat vast dat het jeugdwerkbeleidsplan nog maar eens op de agenda van het schepencollege moet komen. Wanneer en of dat met de bedoeling is het zelf in te dienen, blijft een onbeantwoorde vraag. In ieder geval is het voor dit jaar opnieuw te laat, want de beleidsplannen moesten voor einde maart bij de Vlaamse Gemeenschap liggen. De jeugdraad krijgt er (gelukkig) iets langer de tijd voor.

Kraainem in nesten

Ook in Kraainem moet de jeugd opnieuw opdraaien voor het plan. Daar

schreeuwde Vlaams schepen Luk Van Biesen rond de jaarwisseling zowat van de daken dat het gemeentebestuur voor het eerst het plan zelf zou indienen. Misschien iets te voorbarig want het is opnieuw niet gelukt. 'Jammer, want de wil om het te doen was er', zegt de schepen die beklemtoont dat het college eerst nog een jaartje op veilig wilde spelen.

'Waarschijnlijk kreeg de schepen tegenwerking van zijn Franstalige collega's', veronderstelt voorzitter Pascal Demey van de Kraainemse jeugdraad. De Franstalige meerderheid in Kraainem heeft zich altijd gekant tegen het jeugdwerkbeleidsplan en het als ongrondwettelijk bestempeld. Dientengevolge zien de jongeren de toekomst somber in en gaan ze ervan uit dat er voor het plan 2002-2005 weinig zal veranderen. En dat uitgerekend in een gemeente waar de Nederlandstalige jongeren best een extra duwtje in de rug kunnen gebruiken. De jeugdraad telt er nog maar twee leden. Gebrek aan motivatie voor vrijwilligerswerk en het uitzwermen van de Vlaamse jeugd liggen aan de basis van de leegloop. Kraainem noch Wezembeek-Oppem beschikken over een jeugdconsulent. Voor beide gemeenten schommelt de gemeentesubsidie rond het miljoen.

Ook Drogenbos en Wemmel doen het zelf

Als de gemeente het laat afweten moeten de jeugdverenigingen dus noodgedwongen zelf naar de Vlaamse overheid stappen om hun subsidies te krijgen. Daarvoor moeten ze wel eerst een overkoepelende organisatie, zoals bij-

voorbeeld een jeugdraad, oprichten die het jeugdbeleid in een meerjarenplan uittekent.

In Drogenbos en Wemmel krijgen de jeugdverenigingen die door de overkoepelende jeugdorganisatie zijn aanvaard, al vijf jaar subsidies. Voor Drogenbos is het momenteel wel nog even wachten op het geld, want de Vlaamse overheid vond nog enkele leemtes in het jeugdwerkbeleidsplan. Vermoedelijk wordt het (aangepaste) plan van Drogenbos binnenkort alsnog goedgekeurd en krijgen de jeugdverenigingen een subsidie van 230.000 frank.

De stuurgroep rond de jeugdwerking in Drogenbos bestaat uit vertegenwoordigers van de Jeugd van Drogenbos (JVD), Volksdansgroep Dosido en de vakantiespeelpleinen. Voordien zat ook een Franstalige vereniging in deze stuurgroep, maar die trok zich terug omdat zij niet in aanmerking komt voor Vlaamse jeugdsubsidies.

In Wemmel werd het jeugdwerkbeleidsplan 1999-2001 door vorig Vlaams minister Luc Martens op 18 mei 1999 aanvaard. De jeugdraad krijgt een toelage van ruim 600.000 frank die verdeeld wordt onder Chiro, Scouts, Mogen Doen, Jeugdhuis Kwamma, Speelpleinwerking en Jeugdraad Wemmel. Ook in Wemmel werd het jeugdwerkbeleidsplan door vrijwilligers van de jeugdverenigingen opgesteld. Het Wemmels gemeentebestuur bleef, net zoals die in de vijf andere facilitengemeenten, terzake in gebreke.

Marleen Teugels, An Van hamme en Joris Herpol.

BELGICA CREOLA

Zo precies als een grens is, zo vaag is een grensgebied. Dat geldt ook aan de taalgrens. Waar het Vlaamse gewest ophoudt, begint het Waalse en omgekeerd. Maar trek je dat ter plaatse na, hoor je in Huldenberg al volop Frans opklinken en ben je al in Bierges voor je een plaatsnaam niet meer op zijn Vlaams kunt uitspreken. Die brede Vlaams-Waalse contactzone wordt door Guy Vande Putte 'Belgica Creola' genoemd, in zijn boek met de gelijknamige titel.

Vraag een oude inwoner van Overijse naar een landelijke weg naar Bierges en hij stuurt je langs 'Roziëren', het Waalse Rosières. Door die vernederlandsing wil die man niet de Vlaming uithangen. Dat willen oude mensen in die streek immers nooit, omdat het niet strookt met hun mentaliteit van grensbewoner. Ze zeggen 'Roziëren' uit gewoonte, toont Guy Vande Putte in *Belgica Creola* aan: Overijse heeft ooit Roziëren bestuurd en deed dat in het Diets, de 'Duitse' taal die in Brabant de voorloper van het Nederlands was.

Belgica Creola gaat over 'taalcontact in de Brusselse Periferie' aan de hand van het voorbeeld Overijse. Vande Putte is van daar. Hij werd germanist, is leraar Nederlands aan een Franstalig Brussels college en specialist in naamkunde. Aan de hand van de eeuwenoude plaats- en persoonsnamen in zijn geboortestreek reconstrueert hij het va-et-vient van de taalgrensbewoners, die hij als mestiezen beschrijft, een mengbevolking.

De mooie plaatsnaam Rosières duikt in de middeleeuwen op in het Latijn en heeft niet met rozelaars, wel met rietvelden te maken, naar het Germaanse 'rausa' voor riet. In de 14de eeuw wordt op zijn Germaans van 'rosieren' gesproken en vanaf de 16de eeuw op zijn Romaans van 'Rosiers'. Die romanisering zet door. Een Nederlandstalige inwoner die 'adjoint' of gemeentesecretaris is in het dorpje, schrijft in 1797 in zijn ontslagbrief: 'want ik geen een woord frans en kan lezen of schryven, het gene daer nootzaekelyk is'. De brief is voor het naburige Overijse bestemd, het grote Dietse dorp aan de IJse dat het kleine Franstalige dorp in de vallei van de Lasne bestuurt.

Er was goede nabuurschap, bericht Vande Putte over die oude tijd. 'Noch het archief noch het collectief geheugen hebben tot op heden enige commu-

FOTO: HITA DANIELS

nautaire spanning aan het licht gebracht,' voegt de vorser er plechtig aan toe.

Maar dat alles altijd koek en ei was, wordt drie bladzijden verder tegengesproken. Vande Putte vertelt dan over een bestuurder die in 1790 tegen de Franstaligen in het kanton Isque tekeering omdat ze de fiscale last op de Vlamingen probeerden af te wentelen. Die man pleitte toen al voor taalkundig homogene kantons.

Het werden op den duur zelfs homogene gewesten, Vlaanderen en Wallonië. Toen de taalgrens in 1963 werd vastgelegd, volgde ze in de druivenstreek netjes de scheidslijn die er geleidelijk aan, spontaan, tussen de gegermaniseerde en geromaniseerde dorpen was gaan kronkelen.

Dat Overijse aan de Vlaamse, Rosières aan de Waalse kant van de taalgrens terecht kwam, was nogal wiesde. Bekijk maar de tabel van taalverhou-

dingen volgens de volkstellingen in de 19de eeuw, die in *Belgica Creola* staat.

In 1866 telde Overijse 5.189 inwoners, 1 % Frans-, 79,2 % Nederlands-, 17 % tweetaligen (terwijl van het resterende 2,8 % niets wordt gezegd). In 1880 gaat het om 5.396 inwoners, 1,3 % Frans-, 64,9 % Nederlands- en 20,9 % tweetaligen. Die

groeïende tweetaligheid was welteverstaan niet verwonderlijk: in het in de 19de eeuw officieel Franstalige België moest je de taal van de bourgeoisie spreken om in het leven vooruit te komen.

Dan Rosières. In 1866 telde het 600 inwoners, 94,2 % Frans-, 0,7 % Nederlands- en 5% tweetaligen. In 1880 waren er 532 inwoners, 83,8 Frans-, 1,9 Nederlands- en 10,9 tweetaligen.

Kortom, niks aan de hand, Overijse werd terecht een Vlaams, Rosières terecht een Waals dorp.

Maar dat besluit trek ik, terwijl Guy Vande Putte de cijfers in zijn boek anders bekijkt: 'Zo te zien preciseren de 19de-eeuwse tellingen wat de studie van diverse documenten onder het Ancien Régime al aan het licht had gebracht, namelijk een constante aanwezigheid van tweetaligen in het land van IJse en Lasne, contactzone bij uitstek.'

Als daar de aap niet uit de mouw komt! Wil Guy Vande Putte verdorie aantonen dat er in het officieel Vlaamse Overijse al van in de 19de eeuw Frans wordt gesproken en dat het volk en zijn leiders er geen redenen hebben om de Vlaming uit te hangen? Is dit schijnbaar essayistisch boek een pamflet? Dit moet ik verder uitzoeken. Wordt vervolgd.

Brigitte Raskin

Guy Vande Putte, *Belgica Creola. Taalcontact in de Brusselse Periferie. het voorbeeld van Overijse (Franstalige en Nederlandstalige versie in één boek)*, EPO, Antwerpen, 1999, 256 blz., 698 fr.

‘Wij prikkelen de nieuwsgierigheid en stimuleren de verwondering’

Deeltijds kunstonderwijs is een belangrijke schakel in de creatieve ontplooiing van een toenemend aantal mensen. Het BKO, de gemeentelijke school voor Beeldende Kunsten van Overijse speelt daarbij een toonaangevende rol in de rand. De school startte in 1975 met 100 inschrijvingen. Het voorbije schooljaar telde het BKO maar liefst 440 leerlingen en daarmee heeft de school haar limiet bereikt.

Het BKO heeft ruime en gastvrije ateliers waar de leerlingen eigenlijk altijd terecht kunnen, behalve de zaterdagmiddag en 's zondags. ‘Wij willen een alternatief bieden voor passieve vrijetijdsbesteding’, zegt directeur Jonas Wille. ‘Niemand is kunstenaar geworden door passief vóór zijn TV te zitten. Onze leerkrachten zijn elke dag beschikbaar over alle graden heen. Deze grote toegankelijkheid maakt integraal deel uit van onze onderwijsmethode. Creativiteit, verbeelding, expressie, waarneming, materiaalkennis en technische handvaardigheid zijn een traditie bij ons. Het stimuleert de motivatie van de leerlingen. Ze komen dan ook van heinde en ver naar hier. Wij hebben er zelfs enkelen van over de taalgrens. Ik vind dat zoiets moet kunnen zolang het geen extra belasting vormt voor de anderen. Kunst is een universele taal die niet stopt aan de taalgrens.’

Lessen naar keuze

Het BKO heeft drie graden. In de ateliers van de lagere graad kunnen kinderen vanaf zes jaar terecht op woensdagmiddag, vrijdagavond en zaterdagvoormiddag. Ze krijgen dan een algemene beeldende vorming rond teken-, kleur- en vormexpressie. De middelbare graad richt zich tot tieners van 12 tot 17 jaar. Die krijgen een doorgedreven vorming in teken-, kleur- en vormstudie op vrijdagavond en zaterdagvoormiddag. De hogere graad is bestemd

voor volwassenen vanaf 18 jaar met als richtingen fotografie, keramiek, modellschetsen, schilderen, tekenen en kunstgeschiedenis. In deze graad geldt geen leeftijdsbeperking en de lessen worden naar keuze gegeven in de voormiddag, namiddag en 's avonds. Naast deze drie graden bestaat er ook nog een eenjarige teken- en kunstopleiding voor volwassenen vanaf 18 jaar.

Talent mag groeien

Sommigen verwarren volwassenenonderwijs wel eens met een vorm van vrijetijdsbesteding. ‘Niks is minder waar’, zegt directeur Jonas Wille. ‘Dit is geen vrijetijdsbesteding, dit is een school waar mensen worden opgeleid en op het einde van het parcours een getuigschrift krijgen. De meeste cursisten weten trouwens zeer goed wat ze willen. Ze kiezen één van de vier opties en wij zorgen voor de kwaliteit.’ Een probleem waar een school als het BKO permanent mee geconfronteerd wordt is het meten van talent. ‘Onze jongeren en volwassenen hebben op een bepaald ogenblik een keuze gemaakt die niets te maken heeft met intelligentie’, zegt Jonas Wille. ‘Hier komen mensen zich uitdrukken in

een context van opdrachten. Omdat je talent niet kunt aanleren moeten wij op een bepaald ogenblik een risico nemen. Als jonge mensen een keuze maken voor kunst moeten wij ze een kans geven. Sommigen komen maar pas na enkele jaren tot artistieke ontplooiing. Wie zijn wij om bij twijfel direct hard te oordelen? Daarmee sta je natuurlijk voor het dilemma tussen de inhoud van het onderwijs en het aantal leerlingen. Wat primeert? Het blijft onberekenbaar, ook voor de intrichterende overheid.’

Limiet bereikt

Tijdens het schooljaar '98-'99 telde het BKO 440 leerlingen en de belangstelling groeit nog steeds. Jonas Wille: ‘In 1975 zijn we gestart met 100 inschrijvingen. Jaar na jaar zijn we gegroeid en dit schooljaar hadden we 77 inschrijvingen. We vinden dat prachtig, maar nu hebben we de limiet bereikt. Doorgroeien is op dit moment alleen nog mogelijk met de daadwerkelijke steun van de gemeentelijke overheid.’

Flor Stein

Gemeentelijke school voor Beeldende Kunsten Overijse
Directeur Jonas Wille, Brusselsesteenweg 145,
3090 Overijse. Tel en fax: (02)687 57 37.
Inschrijven kan tot 30 september 1999.

The importance of art education

Part-time art education is playing an important role in the creative development of an increasing number of people, and in the outskirts the Community School for Plastic Arts in Overijse is a leader in this field. The school started in 1975 with 100 registrations, and last year it had no fewer than 440 students. ‘We want to offer an alternative to passive ways of spending one’s free time’, says Director Jonas Wille, who emphasises that this type of education should not be regarded as just another leisure activity. ‘This is a school where people are trained, and at the end of the course they receive a certificate. Most of the students are very clear about what they want, and we are constantly concerned about the quality of instruction’, notes the Director.

RESTAURANDT

FOTO'S: BASCAL VIGNERON

Een vleugje vorige eeuw

Istas aan de rand van het Zoniënwoud in Jezus-Eik is alom bekend. De buitenissige naam van deze uitspanning komt van de familie die er in 1872 mee begon. Gedurende 95 jaar volgden vele generaties elkaar op, tot in 1969 de familie Soret het huis overnam. De naam bleef evenwel onveranderd, want aan een succesformule moet je niet sleutelen.

Wie het restaurant vaker pleegt te bezoeken, is vertrouwd met de twee heren achter de antieke toog: Soret en zijn schoonvader. Om hen heen dwarrelen de diensters die door hun kleding maar ook door hun manieren goed passen in dit ouderwetse decor. Stamgasten zullen ongetwijfeld met weemoed terugdenken aan die ene dienstster die recht uit een schilderij van Renoir leek gestapt, met haar stralende, volle gezicht en haar rossige chignon die als een aureool boven haar hoofd zweefde. Ze is nu met pensioen en er is inmiddels een geheel nieuw equipo aan het werk, maar zonder stijlbreuk dus. De toog, de vloertegels en de wanden met spiegels en banken dateren allemaal nog van 1909. Alleen het monumentale kasregister moest twee jaar geleden om praktische redenen plaatsmaken voor een eigentijdser exemplaar en verhuisde als museumstuk naar een achterzaal.

Pleisterplaats voor Brusselaars
De schoonvader vertelt ons over de geschiedenis van de taverne, die net als

vele pleisterplaatsen van dit soort aan het eind van de vorige eeuw ontstond om de Brusselaars te gerieven die 's zondags even de stad uit wilden. De stedelingen gingen naar het Pajottenland of - zoals in dit geval - naar het Zoniënwoud. Ze dronken er geuze, kriek en lambiek, waarbij dan de vermaarde boterham met platte kaas, ajuntjes en radijs werd gegeten. Pas in de jaren '60 ging Istas zijn kaart uitbreiden met

Stamgasten denken met weemoed terug aan die ene dienstster die recht uit een schilderij van Renoir leek gestapt

vlees- en visgerechten, om in het decennium daarna het complete restaurant te worden dat we nu aantreffen. De eenvoudige, volkse stijl bleef echter gehandhaafd en niemand voelt zich gedwongen veel geld uit te geven.

Kaart met klassiekers

De kaart oogt bepaald aantrekkelijk, met elders vaak afgeschafte schotels als palmharten of Russisch ei. Maar klassiekers als tomaat met garnalen, gerookte zalm of ham met meloen ontbreken evenmin. De lijst is trouwens opvallend lang omdat de grens tussen voor- en hoofdschotels hier niet zo strak getrokken is. Eigenlijk doet het aanbod sterk denken aan de kaart van vele etablissementen aan zee. Dat is ook zo bij de vis- en vleesgerechten, waar je natuurlijk gerechten vindt als gebakken tong, steak met peperroomsaus, kuikentje met dragon en room...

Wij aten samen met onze tafelgenoot de uitstekende garnalenkroketten en daarna een eveneens voortreffelijk dubbel lendestuk, dat keurig in acht dikke schijven was gesneden en geseerveerd werd met de gebruikelijke frieten. Van de ook weer lange lijst nagerechten - pannenkoeken staan er uiteraard op - kozen we de 'flan caramel'.

Royaal maar betaalbaar

Bij de wijnen houdt Istas het altijd eenvoudig en degelijk. Een paar Elzasers, een paar bordeaux - en zo mogelijk niet boven de 1000 fr. 'We willen dat de wijnen niet te duur worden in verhouding tot het eten,' wordt ons uitgelegd, 'dus we vermenigvuldigen de inkoop prijs niet met drie.' Maar dat doen ze gelukkig op de meeste plaatsen al niet meer. Hoe het ook zij, het halve flesje Pinot Gris d'Alsace en de hele fles Château Baret, Pessac-Léognan 1994 blijken lekker weg te drinken. En met z'n tweeën zijn we voor deze toch royale maaltijd niet meer dan 3360 fr. kwijt.

Het publiek is hoogst gemengd. Goed betaalde eurocraten zitten hier schouder aan schouder met eenvoudige Brusselaars die een dagje naar de Ardennen zijn geweest. De kenners kiezen allemaal een tafel in het terras of de antieke zaal, want in de nieuwe zalen die zijn toegevoegd, vind je absoluut niet die heerlijke sfeer van de vorige eeuw terug.

GVS

Istas, Brusselsesteenweg 652, 3090 Jezus-Eik, tel. 02/657 05 11. Gesloten op woensdag, donderdag en gedurende de hele maand augustus.

Toendra wil niet de zoveelste Engelse groep zijn

Ze brengen melodieuze gitaarrock, voornamelijk Nederlandstalige liedjes en werken op dit moment heel hard aan een eigen sound. De Dilbeekse rockgroep Toendra houdt de gitaren in aanslag om Vlaanderen te veroveren.

'Muziek zit er bij mij al heel lang in', vertelt zanger-gitarist Sam Janssens (18), die al vroeg de eerste gitaarakkoorden leerde van zijn vader, Luk Saffloer. 'Al snel wilde ik ook in een groepje spelen. Toen ik 12 was, kreeg ik mijn eerste elektrische gitaar en ben ik beginnen oefenen met mijn broer Sven (nu 27, basgitaar) en buurjongen Wim Bossier (28, slagwerk). In die tijd is 'Feet of Clay' ontstaan. Onder die naam brachten we melodieuze gitaarrock in het Engels. Vorige zomer hebben we de naam van de groep in Toendra veranderd en is Veerle Pollet (17, zang en tweede gitaar) erbij gekomen. Voortaan brengen we alleen nog Nederlandstalige nummers.'

Liedjes met een boodschap

Sam Janssens maakt de meeste nummers. Hij komt met ruwe songs naar de groep die eraan werkt tot het volwaardige liedjes worden. Toendra zoekt op dit moment hard naar een eigen, herkenbare sound. Een groep heeft daarnaast echter ook afwisseling nodig. Daarom is de komst van Veerle Pollet voor Toendra een serieuze aanwinst. Zij maakt immers zelf ook nummers en zorgt met haar zang en met extra toetsenwerk, of accordeon voor de nodige variatie op de planken. Niet alleen de muziek is voor Sam Janssens belangrijk. 'Als de groep een liedje brengt met een antiracistische

boodschap, zing ik dat met extra veel overtuiging', zegt hij. 'Meestal stoppen we inderdaad een boodschap in onze nummers. We schuwen evenmin gevoelige teksten; ontroering en liefdesliedjes moeten ook kunnen.'

Jongensdroom in vervulling

Het piepjonge Toendra slaagde er alleszins in om zich in vrij korte tijd te doen opmerken. In Dilbeek won de rockgroep vorig najaar achtereenvolgens 'Betonrock' en de 'Oosthoek

'In het Nederlands kan ik beter overbrengen wat ik te zeggen heb'

rockrally'. Met de hoofdprijs van Betonrock gaat meteen de jongensdroom van zanger-gitarist van Sam Janssens om eens in de AB te kunnen

repeteren, elke week zo'n 3 tot 4 uur. Optreden da's één van de tofste dingen. Het geeft voldoening als mensen een nummer sterk vinden, als het hen raakt of iets in hen losweekt.'

Noodgedwongen op veilig spelen

Vanwaar de plotse keuze voor Nederlandstalige nummers? 'Ik voel er mij zelf beter bij', reageert Sam Janssens. 'In het Nederlands kan ik beter overbrengen wat ik te zeggen heb. Een andere reden is dat er in Vlaanderen al te veel Engelse groepjes zijn. Als we opgemerkt willen worden, moeten we misschien wel in het Nederlands zingen.'

De jonge muzikant studeert nog communicatiewetenschappen, maar het liefst van al wil hij een echte beroepsmuzikant worden. 'Als ik echt kon kiezen tussen de job van journalist of die van muzikant, dan zou ik onmid-

dellijk weten wat mij te doen staat', lacht Sam Janssens. 'Maar je kunt niet vrij kiezen. In ons land hebben muzikanten immers geen verzekerde toekomst. Ik kies daarom maar voor de veilige weg, haal eerst een diploma communicatiewetenschappen en dan zien we wel. In Nederland hebben jonge muzikanten het een stuk gemakkelijker. Onze Noorderburen voeren een heus subsidie-

FOTO: PASCAL WIGNERON

beleid en beginnende groepjes krijgen er méér kansen. Hier moet je al enige bekendheid hebben, wil je in het circuit van de jeugdhuizen geraken. Het beleid van gemeenten en jeugdverenigingen naar beginnende groepjes toe, stelt in Vlaanderen maar weinig voor. Ik vind dat jammer, temeer omdat men zo kansen laat liggen om jongeren warm te maken voor cultuur.'

Marleen Teugels

van huizen en tuinen

FOTOS: SMITHELINE BEECHAM BIOLOGICALS

Natuurpad op fabrieksterrein

Het farmaceutische bedrijf SmithKline Beecham Biologicals (SKB), één van de grootste vaccinproducenten ter wereld, gooide het over een totaal andere boeg. Op het 25 hectaren grote bedrijfsterrein in Rixensart, net aan de overkant van de taalgrens, werd zopas een 'Natuurpad' geopend. Het pad is meer dan één km lang en doorkruist de vallei van de Lasne die over het terrein loopt. Langs het pad zijn een tiental observatieposten aangebracht waar de wandelaar informatie krijgt over de specifieke fauna en flora die men van daaruit kan observeren.

Het initiatief voor dit natuurpad ging uit van enkele personeelsleden van SKB die zich gegroepeerd hebben in de SB FunClub Nature. Een voorbereidende studie onder leiding van prof. Martin Tanghe van de ULB inventariseerde meer dan 200 verschillende inheemse planten die typisch zijn voor dit soort vochtige biotoop en waarvan een aantal in ons land zeldzaam of met uitsterven bedreigd zijn. Ik denk bvb. aan de koekoeksbloem, de morgenster, waterereprijs, waterweegbree, enz.

Zeldzame bittervoorn

Het natuurpad loopt langs verschillende biotopen met elk hun eigen fauna en flora. Zo is er ondermeer een vijver waar de kleine karekiet nestelt in het riet en waar verschillende watervogels een thuis hebben gevonden. In de vijver zwemmen stekelbaarsjes en de zeldzame bittervoorn die zijn eitjes legt in de lege schelpen van de zwanemossel. In de rivier de Lasne kan de aandachtige bezoeker ondermeer voorn, brasem, grondeling en modderkruiper zien zwemmen tussen het fonteinkruid

De meeste industrie- en kantoorterreinen in de rand rond Brussel zijn niet direct erg natuurvriendelijk. Als er al een tuin ligt - vaak is er zelfs helemaal geen plaats vanwege de noodzaak om zoveel mogelijk parkeergelegenheid te voorzien - dan gaat het in de meeste gevallen om een weinig geïnspireerd samenraapsel van wat struiken en bomen die liefst niet te veel onderhoud vergen.

waarvan de grote bladeren meedrijven op het water. In het moerassig bosgebied gedijen ondermeer elzen, schietwilg en rode kornoelje, met daartussen een tapijt

Langs het 'Natuurpad' groeien meer dan 200 verschillende inheemse planten, waarvan sommige met uitsterven bedreigd

van gele waterranonkels. Waar tot voor enkele tientallen jaren nog vochtige weilanden lagen, is in de loop der jaren een bos ontstaan met wilg, berk, els, esdoorn en eik. Hier hebben ondermeer boomklevers, boomkruipers en de bonte specht een onderkomen gevonden.

Langs de parking van SKB werd de voorbije maanden een houtwal aangeplant met allemaal inheemse soor-

ten die onderdak en voedsel bieden aan tal van kleine zoogdieren en vogels: meidoorn, hulst, haagbeuk en beuk, sporkelhout, hazelaar, gelderse roos, amelanchier, veldesdoorn, lijsterbes, enz.

Soorten rijkdom bevorderen

Met dit opmerkelijke initiatief wil SKB een concrete bijdrage leveren tot de ontwikkeling en bescherming van een ecologisch waardevol gebied. 'Het feit dat het natuurpad ook open staat voor het publiek is voor ons een manier om ons op harmonieuze wijze te integreren in de samenleving waarin we werkzaam zijn', aldus ondervoorzitter Christian Vandecasserie.

Op termijn is het de bedoeling om het gebied nog verder te ontwikkelen. Zo zal de vijver worden uitgegraven, worden de netels en braamstruiken onder controle gehouden, en zullen bepaalde exotische soorten die dreigen minder sterke soorten te verdringen, zoals de Japanse duizendknoop, worden verwijderd. Ook zal het bosgedeelte worden uitgedund om de soortenrijkdom te vrijwaren en te bevorderen. Een en ander vergt een investering van meerdere miljoenen.

Paul Geerts

Het natuurpad is geopend op zater-, zonen feestdagen van 9 tot 18u. De toegang bevindt zich in de Rue de l'Institut, aan de brug over de Lasne. Bezoekers kunnen gebruik maken van de parking van SmithKline Beecham Biologicals aan de Rue de La Hulpe, waar ook een toegang is voorzien. Een folder met uitleg over het natuurpad ligt gratis ter beschikking in het toegangsgebouw van SKB, Rue de l'Institut nr 89. Info: 02/656 82 56 of 02/656 94 84.

Het Pajottenland, een luilekkerland naast de deur

Het Pajottenland wordt vaak idyllisch omschreven als 'Land van kokanje' wat zoveel betekent als Luilekkerland. Het Davidsfonds organiseert hier tijdens de zomermaanden (tot 26 september a.s.) een cultuurtoeristische zoektocht met meer dan 1.250.000 fr. aan prijzen en plezierige verrassingen. Tegelijk verschijnt er een nagelnieuwe cultuurtoeristische gids over het Pajottenland van de hand van Maurits van Liedekerke.

Journalist Maurits van Liedekerke (°1945, Teralfene) heeft een boon voor het Pajottenland en dat resulteerde in een praktische cultuurtoeristische gids met een schat aan wetenswaardigheden over deze regio die nieuwsgierigen moet helpen bij de eerste kennismaking.

Het Pajottenland is volgens Maurits van Liedekerke eigenlijk een verzinsel van de Lennikse advocaat Frans-Jozef De Gronckel, die onder het pseudoniem Franciscus Josephus Twyffelloos een feuilleton publiceerde in het Gentse dagblad 'Den Vaderlander' onder de titel 'Het Pajottenland gelyk het van oudtyds gestaan en gelegen is'. Frans-Jozef De Gronckel groepeerde 47 gemeenten die uitverkoren werden om tot 'zijn' Pajottenland te behoren. De kern van dat 'samenraapsel' bestond uit de gemeenten die hadden behoord tot het Land van Gaasbeek. In zijn kronieken gaf De Gronckel de 'Pajotten' een land, een verleden en zelfs een volkslied.

Zo kwam het 'Pajottenland' tot leven en ging het een eigen leven leiden want de authenticiteit van de streek wordt vandaag door niemand nog in twijfel getrokken. De Pajotse natuur werd bezongen door dichters als Paul de Mont en Anton van Wilderode.

Zeppos en Napoleon

Dit lieflijke stukje Vlaanderen is om méér dan één reden een verkenning waard. De cultuurhistorische zoek-

tocht die er van 26 juni tot 26 september door het Davidsfonds wordt georganiseerd, biedt alvast een schitterend aanknopingspunt.

De zoektocht start aan het Dilbeekse kasteel-gemeentehuis. Na een korte wandeling gaat het naar het prachtige kerkje van Sint-Anna-Pede, dat nog door de roemruchte Pieter Bruegel de Oude werd geschilderd. Het kerkje is omringd door vier cafés waarvan in één, volgens de overlevering, Napoleon ooit zou hebben geslapen. Vandaar gaat de tocht naar Sint-Gertrudis-Pede en het kasteel van Gaasbeek, één van Vlaanderens mooiste, met een zeer turbulente geschiedenis. In Gooik kunnen de dorstigen zich in het volkscafé De Cam te goed doen aan een fris glas geuze, lambiek of kriek.

Volgens de overlevering zou Napoleon ooit hebben geslapen in een van de herbergen rond het kerkje van Sint-Anna-Pede

Tussen de Lombeekse velden gaat het dan langs de 'tragische molen' van kapitein Zeppos, naar de toch wel vrij unieke gotische kerk van Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Op het marktplein van Lennik staat 'Prins, de trots van Brabant', het imposante Brabantse trekpaard, een beeldhouwwerk van Koenraad Tincl.

Ongeëvenaard lekkers

'Het Pajottenland beschikt over tal van toeristische troeven', zegt Jan Vaes die voor het Davidsfonds de jaarlijkse cultuurhistorische zoektochten organiseert. 'Er is het rijke patrimonium, de lieflijke natuur met nog vrijwel ongerepte biotopen en natuurlijk het culinair aanbod. De hoeveproducten van de Pajotse erven, het boerenbrood met plattekaas, aardbeien en een hele reeks lekkere streekbieren zijn ongeëvenaard. De regio kan er alleen maar wel bij varen als we dat stelselmatig in heel Vlaanderen onder de aandacht van de mensen brengen. Het Pajotten-

FOTO: PASCAL VIGNERON

land staat momenteel onder zware druk. Door de inwijking vanuit de hoofdstad en Wallonië dreigt de regio een stuk van zijn identiteit te verliezen.' Deelnemers aan de cultuurhistorische zoektocht in het Pajottenland kunnen niet alleen een mooie prijs winnen (er is een prijzenpot van ruim 1.250.000 fr.), maar krijgen er sowieso van het Davidsfonds de gids van Maurits van Liedekerke gratis bovenop.

Marleen Teugels

Voor info over de zoektocht: Davidsfonds: 016/310.600. Reisgids: Pajottenland, Maurits van Liedekerke, Davidsfonds, 136 blz., 495 fr, 1999. ISBN: 9058260119.

Touristische Trümpfe vor der Haustür

Das Pajottenland wird oft als idyllisches Schlaraffenland beschrieben, tatsächlich jedoch ist dieses liebliche Stückchen Flandern aus mehr als einem Grunde wert, erkundet zu werden. Das kann man nun hervorragend mit dem brandneuen touristischen Kulturführer über das Pajottenland tun, der von dem Journalisten Maurits van Liedekerke verfaßt wurde. Außerdem organisiert der Davidsfonds vom 26 Juni bis zum 26 September eine kulturhistorische Suchtour durch das Pajottenland, das über eine ganze Menge Sehenswertes verfügt. Die Suchtour bildet nicht nur einen ausgezeichneten Anlaß mit angenehmen Überraschungen, die Teilnehmer können dazu auch schöne Preise (im Wert von über 1.250.000 fr.) gewinnen und erhalten überdies den Führer von Maurits van Liedekerke gratis dazu! Also, worauf warten Sie noch?

FOTO: PASCAL VIGNERON

Tarverdian Lusine (28) vluchtte begin dit jaar uit Armenië naar België en belandde hier in het opvangcentrum voor asielzoekers in Beersel. Tarverdian is een begaafde pianiste en benut elk moment om zich uit te leven in de muziek. Na de vlucht uit haar vaderland is de piano zowat het enige houvast in haar vooralsnog uitzichtloze leven.

Begin dit jaar beslisten mijn man en ik om weg te gaan uit Armenië vanwege het onstabiele politieke regime en de heersende willekeur. Er woedt in Armenië een niet aflatende strijd tussen het officiële bewind en de maffia. De maffia lijkt er zo langzamerhand de bovenhand te halen. Op 18 januari hebben we de hoogst noodzakelijke spullen bijeen gepakt en zijn naar België gevlucht. Uiteindelijk zijn we in het opvangcentrum in Beersel terecht gekomen. Hier verblijven zo'n honderdvijftig vluchtelingen uit verschillende werelddelen met allemaal hun eigen verhaal.

Veel contact met de andere bewoners heb ik niet, behalve met de mensen die afkomstig zijn uit mijn eigen streek. Van het reilen en zeilen in de gemeente Beersel ben ik nog niet zo goed op de hoogte, want ik slijt mijn dagen meestal in het centrum. Ik kan dus niet echt een visie geven over België. Ik probeer mij zo goed mogelijk te schikken in mijn huidige situatie en dat is niet altijd even gemak-

Asielzoekers vluchten in muziek

kelijk omdat je geconfronteerd wordt met een totaal andere cultuur.

Piano verzet de zinnen

Sinds mijn aankomst in Beersel heb ik twee gesprekken gehad met mensen van het OCMW van Ternat. Op basis daarvan kan ik onmogelijk zeggen waar ik uiteindelijk terecht zal komen. Die onzekerheid knaagt aan je en ook het feit dat je volledig afhankelijk van wat andere mensen over je hoofd heen beslissen. Als ze ons maar niet terugsturen naar Armenië want dat zien mijn man en ik absoluut niet meer zitten! Intussen doe ik mijn uiterste best om me niet blind te staren op onze uitzichtloze situatie door veel piano te spelen. Musiceren is een ideale manier

Knap om te zien hoe sommige mensen er in een uitzichtloze situatie toch in slagen het beste van zichzelf te geven

om je zinnen te verzetten en in een andere wereld te stappen. Ik speel al piano sinds mijn prille jeugd. Toen ik acht jaar was stuurden mijn ouders me naar de muziekschool, niet zozeer omwille van het feit dat ze in mij een groot talent vermoedden, maar gewoon omdat je in het voormalige communistische Rusland alleen maar sociale promotie kon maken door uit te blinken in deze of gene tak van kunst of wetenschap. Alles bij elkaar heb ik zeven jaar muziekschool gevolgd en daarmee was de basis gelegd om mezelf verder te bekwalen op de piano. Klassieke muziek geniet mijn voorkeur, maar eigenlijk maakt het me weinig uit wat ik speel, zolang ik maar muziek kan

maken. Hier in het centrum heb ik een streekgenote leren kennen, Elira Bajraktari, die ook piano speelt. We verdiepen ons in muziek uit het oude Georgië, zoeken stukken die geschreven zijn voor piano vierhandig en we geven af en toe een concert in de Jacques Brel zaal van het opvangcentrum, waar Brel vroeger zelf is opgetreden, naar ze mij hebben verteld.

Het beste van zichzelf

Ik ben niet de enige die hier in het centrum met kunst bezig is. Er zijn mensen die andere instrumenten bespelen en er is ook een koor dat samen met enkele solozangers soms een optreden verzorgt in de Jacques Brel zaal. Daarnaast zijn er vluchtelingen die naar het penseel grijpen om het noodgedwongen wachten op een zinvolle manier in te vullen. Zij hebben de inkomhal van het centrum bijvoorbeeld versierd met een paar muurschilderingen. Ik vind het knap om te zien hoe sommige mensen er in een uitzichtloze situatie toch in slagen om het beste van zichzelf te geven.

Tarverdian Lusine

De bibliotheek van het Opvangcentrum is nog op zoek naar literatuur in Afrikaanse en Oost-Europese talen. Mensen die boeken of tijdschriften willen schenken kunnen dat door contact op te nemen met directeur Marc Uyttenhove op tel. 02/382 12 11.

Demandeurs d'asile à Beersel

Tarverdian Lusine a fui l'Arménie au début de cette année. Ses pérégrinations l'ont finalement amenée au centre d'accueil pour demandeurs d'asile de Beersel. Pianiste de talent, elle met chaque moment à profit pour s'épanouir dans la musique, car depuis qu'elle a dû quitter son pays, la musique est la seule chose à quoi elle peut se raccrocher. 'Je ne sais pas où j'aboutirai finalement. Cette incertitude me ronge, tout comme le fait d'être complètement tributaire de décisions prises par des gens sur lesquels je n'ai aucune prise. Entre-temps, je fais tout ce qui est en mon pouvoir pour ne pas me morfondre dans la situation désespérée qui est la nôtre, en jouant du piano autant que je le peux de manière à fixer mes idées sur autre chose.' Elle n'est du reste pas la seule artiste présente au centre d'accueil. 'Je trouve réconfortant de voir la manière dont certaines personnes parviennent, dans une situation très difficile, à donner le meilleur d'elles-mêmes.'